

Naujienų Antroji Dalis

NR. 411

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XIV METAI

MARIUS KATILIŠKIS

RYŠININKAS

6

O visgi jam pirmam atbėgo pranešti, kad Lopeta paspruko. Taip, jis dabar bus kaltas, kad užsistojo. Bet ar jis tikrai kaltas, kad neleido sunaikinti žmogaus, tegul ir sugedusio, tegul ir niekingo? O jeigu jis nori pasitaisyti ir pasitaisys? Kaip tada? Negalima atimti niekam tokios progos. Pagaliau, ką gali šiuo metu padaryti vaikėzas? Jis drebėjo dėl savo kailio. Nes vien jau tokį įnirtusį šerėną matyti nėra labai smagu. Na, pabėgo — tai ir jo laimė. Veltui žūtautas mėgino atkurti savyje pyktį tam vyrui, keldamas iš naujo savo skriaudas ir nuoskaudas. Kažinkas nebe taip aštru ir nebe taip reikšminga. Ir vietoje to, jis nejučiomis giedrino sąžinę. Kad galėjo pasielgti tiesiai ir nepriklausomai, nepasiduodamas nuožmiai dienos aistrai. Maža to, kad sušaudyti, bet kaip atitaisyti to padarinius jei pasirodys jie neverti. Tokiom dienom jėga skelbia savo įstatymus ir kraujo lašas vienas niekad netįška į žemę. Ar dar nepakankamai jo prilieta?

Šerėnas kas kita. Jis jaunas ir karštuolis ir netelpas savo dvidešimtyje metų. Blindžiokas pasakojo, kad jis laiko Lopetą savo šeimos išvežimo tiesioginiu kaltininku. Gal ir be jo būtų senuosius šerėnus sutvarkę? Kas ten žino. Bet kaip tu tą pasakysi jaunam ūkininko sūnui? Labai jau jam nagai niežti viską paglostyti saviškai.

Slinko valandos. Jis kiūtojo patamsyje, užsikniaubęs ant stalo. Tikėjo laikrodis, gatvėje kaukėjo žingsniai. Toli bilsnojo šūviai. Naktis jų trenksmus nepaprastai didino. Jis neieško jiems ypatingos reikšmės. Tai suprantama, savęs padrasinimui jauni vyrai paleidžia po šūvį augšty. Mintis, kad jis budi prie telefono, kad jis tarnyboje, kad vėl savo vietoje, jam sukėlė iš naujo eibes vaizdų iš praeities. Jų pynė nusivingiavo, kaip išmintas takas išilgai upelio, per jo vasaras, per naktis, per tokį skaičių metų. Jis negalėjo skustis, kad vien bėdos jo namus telankė. Vien jau jaunystė, kokia ji nebūtų, nepasikartojanti ir trumpa, kaip vienadienio drugio sparnų šilkinis sumosavimas.

O štai, jo mergaitės, kurioms nieko nesigailėjo, kad paruošus savarankiai ateičiai. Patsai turėjo grumtis tuščiomis rankomis, kas ne visiems ir pavyksta. Ūkį tvarkė sumaniai ir ypač jo pažanga reikėsi jam pačiam čia atsikėlus. Jo akyse vešėjo ir teikė poilsį vasaros darbai. Savo būties dvilypumą jis matė persisveriant vienon pusėn. Tai pareigos be galo stiprus pajautimas. Bet ji jo nevargino. Pasiimtoje tarnyboje jautėsi laisvai, išgyvenęs, įsisąmoninęs. Šis laikas parodė, kad išstarnauti metai įrėžė brūkšnius iki kraujo. Netekimas susikurto pasaulio, jį žlugdė. Jis dar pakankamai pajėgus, o tokia karšatis jį legalėjo susargdyti.

Tas pasaulis toks didelis ir įvairus. Kas, kad jis tilpo įstailėlyje iš trejetos kambarių ir kas, kad jis gyveno kaimė. Žinojo, kad jo rankos reikalingos. O tai labai daug. Jam buvo patikėti ryšiai ir susižinojimas, be kurių niekas nebegalėjo apseiti. Jis buvo tarpininkas šimtuose linksmų ir gaudžių istorijų. Jis buvo dalininkas vyksmo, nenutrūkstančio nė valandai. Per jį kryžiavosi lūkesčiai, per jį sruveno pasiilgimas, meilė, neapykanta. Jo ausyse skambėjo metaline širdimi įsiūbuotas varpas. Jis buvo skristytojas turtingame žinių lobyne. Ir kaip galėjo staiga viso to netekti?

Apmastymai bėgo persirisdami vieni per kitus, pajautimų ir išgyvenimų stiprumu ir grožiu. Juos pilstė ir krovė vienon vieton, rinko ir nešė iš visur ir viską, kas buvo gyvenimas. Ir margai sudėliojo nuostabion praeities juoston, kuri taip mieliai ir neatšaukiamai trumpa, ir ilga — joje gimė ir užaugo žmonės. Jie galėjo nesibaigti, nes užčiojo minkštu, kaip rūkas snauduliui. Ir staigiai pabudus, jis nesusigraibė aplink supančių sienų. Jos svyravo, jos kaitaliojosi. Buvo kažinkoks laukimas, tarpe, į kurį gali susibėgti vandenys. Daiktai vėl pamazū atgijo, grįždami į savo vietas ir taip kėlėsi iš tamsos ir šėšelių aiškumas, kaip aušra. Ji rauda sienose, leidosi medžiais nuo viršutinių šakelių į tankias ir vešlias pažemes. Popieriai sudėstyti ant stalo, metalinės įrengimų dalys švitėjo, lyg pirštais apčiuopiamai išsišovusios viršūn. Jo žvilgsnis sustojo ant sieninio, nuplėšiamo kalendoriaus. Kuri šiandien diena? Ketvirtadienis? Ne, trečiadienis... O gal jau šiandien penktadienis? Bemiegės naktys painiojosi savo varduose ir jaukėsi, ištytusios, kaip veidai, kaip širdys ir akys skaudinančiame lūkestyje. Jis grįžo atgal į sekmadienio rytą, kad atsektų sutirštėjusį įvykių sriautą. Ir nesijautė tikras, kad neužmigta ir negrimsta slogiame sapne, po kurio, lūžtant blakstienoms sun-

ANTANAS GUSTAITIS

ODE RAŠYTOJŲ DRAUGIJAI

(Skaityta literatūrinių premijų įteikimo vakare, š.m. kovo 30 d. Čikagoje)

Didi šlovė tau, partija beparčių,
Kuri čia pat mus jungi ir skiri,
Kurios darbai, kaip tie žiedai paparčių,
Mums pražydės tik rojaus pagirų.
Šlovė nariams, kurie kasdien raidėja:
Sulinksta kojos, nugaros, kaklai,
Kurių garbė, tarsi banga, didėja,
Ir toj bangoj nuskęsta veikalai.
Šlovė, kurie nupelnė tūkstantinę,
Mažiau šlovės, kurie penkis šimtus,
Šloviausie tie, kurių žandai sutinę
Nuo prakalbų, sakytų per metus.
Šlovė vadams, kurie iš kaulių rinkų,
Iš fabrikų ir karčiamos nagų
Minias menų ir asmenų surinko
Pagerbt žmogaus, darbų ir pinigų.
Didi šlovė, kuriems dar šiandien pikta,
Kurių rūsties dundėjimas baisus
Pagimdė mums Babrauską Benediktą
Skaityt, rašyt ir nukalbėt visus.

kiai begalima prisiversti pajudinti pirštus.

Turi būti tikra, kad jie aplenkė pirmyn einančios kariuomenės. Šonuose, toli klegėjo geležiniai ratai. Didžiausia šio ryto mintis, kaip įkaitusi skeveldra, įsmigo širdin, drąskydama grubiai ištrūpėjusiu smaigaliu. Ir nekas kitas ji — tai netikrovė. Ji buvo didelė.

Aušo ketvirta karo diena.

Šviesūs taškai prasiskverbė pro lapus, kobrinėjo šventoriaus mūru ir ilgais smūgiais dryko aikštėje, kur praeidami vyrai sustodavo užsirūkyti ir pasidalinti nakties išpūdžiais. Saulė kabinosi per šakas vis augšty ir žaidė auksiniame dulkių stulpe.

Iš tolimos lentpjūvės pranešė, kad būrelis iš aštuonių dešimties vyrų, nutraukė palauke. Juos dar būtų galima aptikti, nes vienas eigulis seka jų pėdomis. Ar nevertėtų juos apsupti? Ok, Vaineikis šoko, kaip iš plikinančio vandens. Jis tarėsi su žūtautu, pakartotinai skambino lentpjūvei. Jo akys žaibavo, jis visas degė nuotykiu, jis troško naujų, stiprių išgyvenimų. Yra vyrų, yra šautuvų. Na tai kurių velnių jie čia susirinko, ar pasistaipyti prieš miestelio mergutes ir pamaivas ir sriaubti konfiskuoto bufeto gėrybes? Ne, vyručiai, jeigu taip, tai mus bobos mazgotėmis ištrinks. Leitenantas greitai nutildė keletą atsargesnių, šalčiau galvojančių ir manančių kitaip. Liko užtvaros ant visų kelių, tad jose galėjo likti tie, kuriems mieliau muistytis ir trintis pasieniuose, negu pajudėti.

Žūtautas klausėsi vienodo ir įskaudinancio laikrodžio tikėjimo ir galvojo, kad šiuo metu jo namuose turi būti nepaprastai jauku ir šviesu. Žmona su dukterimis ruošiasi viduje ar kieme. Jos tuojau atbėga — mergaitės ir sūnus su pusryčiais. Žmona nerami visą laiką. Ji verkė ji išleisdama ginkluotą aną rytą. Kurį rytą? Palauk. Kada tai buvo? Nejau dar tik ketvirtadienis? Kaip neįtikima tai. Juk kas čia tokio. Ji gali bet kada matyti stogą to namo, kuriame jos vyras atlieka savo paskyrimą. Viskas, kaip ant delno. Visas gyvenimas juk toks buvo. Taip — visas. Bet tik praeifasis. O ateitis, o rytą vis dėlto nėra taip perregimas, kaip dugnas upelio siutuvos, kur gali suskaityti žuvelės, žvirgždo akmenėlius, ropojančių vėžį...

Galima jį vaizduotis, aišku. Bet vienok daug kas pasiliks miglose iki pat paskutiniojo ryto, kol su saule prasiplės paūkavę akiračiai. Be reikalo ji nerimauja. Aš tuojau pasveikinsiu labu rytu...

— Tuoju, tuoju atbėgame, — plepėjo Rūta.
— Tėtuk, kaip išsimiegojai?
— Gerai, gerai. O jūs?
— Ir mes gerai. Ne, mama verkia...
— Ko verkia mama? Kodėl tu mamule taip?..

(Tęsinys 2-me pusl.)

(Tęsinys iš 1-mo puslapio)

— Och, kaip neramu, neramu... Nežinau ką padaryčiau...
— Pavojai jau praėjo. Jau beveik praėjo... Visi... Kam visa tai?..
— Nujautimas... Katės drasko širdį nagais...

Tai vis nuotaikos gadinimui. Dukterys linksmos, o žmona verkia. Vaikai netrukus atbildės. O, nepasakiau, kad atneštų skutimosi įrankius. Apželti spėjau. Žūtautas brazdino pirštais barzdos razieną. Nusiziovavo. Žandikauliai sutreskėjo. Jis nuėjo apsiprausti. Ir vėl.

O ryto traškumas sriautais tvino gatvėmis, nuo stogų lijo, nuo medžių. Iš pat vaiskios padangių mėlynės tvoskė birželio svaigulys. Užsimerkęs jis matė pilkai žalia rugių sieną, kuri prazulniai kyla nuo vieskelio iki daržų jo sėdyboje. Parugės takučiu jis pareis. Dobiluose edrinės karvės ir nusižvengs arkliai. Jie be darbo, nes vyrai išėjo kariauti. Ak, tas gudragalvis Gintas! Antanas išėjo kariauti. Taip juk ir pasakė vaikištis. Jis matė Antaną su šautuvu, labai rimto veido ir net truputį išdidų. Ei, ką jūs manote, tai toks šaunus kareivis! Ir Blnidžiokas, krintančiais ant ausų ilgais, šviesiais karciais, smagus ir niekad nenusimenąs. Ir Šerėnas — niurzga karštuolis, ir viršaičio sūnus, apsiginklavęs baisiu medžiokliniu šautuvu. Ir pagaliau tamsiaplaukis bibliotekininukas. Kas tai per vyrai! Parodyk jiems, duok patį velnią ir nelaukę puls ir griebis, kaip smala palietti. Och, kol yra dar tokių berniokų!

Tikrai, kad laiko daug yra praėjo nuo to vakaro, kai vyrai rėmėsi ant darželio statinių. Raudonai blyksnojo jų cigaretės ir bolavo jų dantys juoduose veiduose ir sutemose. Prieš tai, ilgai kukavo gegužė alksnynėlyje. O dabar kažin ar dar ji užkukuoja? O gal tikrai daug kas yra pasikeitę ir dingę ir tą jie tepastebės pradėję galūtinai atsikvošėti po sumaiščių ir persimainymo.

Visi trys vaikai pabuvo gerą valandą. Jis pavalgė, o vaikai vis nesiskubino išeiti. Vyresnioji tarė:

— Mama irgi norėjo ateiti.
— Galėjo. Kodėl ne?
— Paskui sakė, kad geriau ateis, kai nešime tau pietus.
— Mama didžiausią gaidį sugavo...
— Galvą tam gaidžiui nukirto. Ir peša dabar... — karštai iniko aiškinti sūnus.

— Tau pietus ruošia.
— Vaje, kaip manimi rūpinasi. Aš tuojau pasikalbėsiu su mama.

— Ar jūs ilgai kariausite, tėtė? — teiravosi Gintas.
— Nežinau, sūnau. Ne, neilgai. Greitai viskas susitvarkys. Ir kariauti, anot tavęs, bepigū namie. Vaikai neša valgyti, parūkyti. Žmona skambina telefonu — geriau nė nereikia, — pralinksmėjęs plepėjo Žūtautas.

Laikrodžio rodyklės striksėjo. Rodė pusę vienuoliktos. Ji šaukė pašto agentūrą. Nerimas, kurį jis pajuto po pirmųjų žodžių, nebuvo panašus į tą, kurs kyla iš akivaizdaus pavojaus. Jis pirmiausia susirūpino išvykusiais vyrais. Jie gali kelyje netikėtai susidurti ir turėti nuostolių. Du sunkvežmiai milicininkų, žydų, kitokių civilių ir visokio plauko bolševikų, pravažiavo siaurės rytų kryptimi. Iš agentūros samprotavo, kad jie greičiausiai miestelio nesieks. Jų kryptis aiški — kuo greičiau dasimušti plento. Tai turbūt paskutiniai ir karštai užjudinti bėgliai. Bet būkite atsargūs — šaukte šaukė ragelyje vyro balsas.

Be jokios regimos priežasties, jo mintys kliuvinėjo už pabėgusio prieš dvi dienas Lopetos. Na, paspruko, tai paspruko. Verta palaukti kol visuotini orai atvės. Tvarka juk turės grįžti. O dabar vyrai taip įdūkė. Suprantama. Bet vistiek nesmagu, kad jis pabėgo... O gal ir nieko? Gal tokiu būdu įvyks pilnas jo, Žūtauto, jam kaltės atleidimas. Pasikarščiavus lengva niekų pridaryti. Kad ir su tokiu viršaičio sūnumi daug nespėsi.

Žūtautas pažino apylinkę, žinojo kelius. Vieskelis, kuriuo turėjo pravažiuoti bėgliai, geru kilometru nesiekdamas jų, nerė į plentą. Bėgliams čia tikrai nebūtų ko užsukti, kai turi taip skubėti. Jis perspėjo pieninės punktą. Ar jie nieko nepastebėjo? Kad reikia įspėti postą, esantį to vieskelio linkme, jam pasirodė pačiu reikalingiausiu ir svarbiausiu. Ten artimiausias abonentas buvo malūnas. Jis šaukė, bet malūnas tylėjo. Jis suko pakartotinai, palaukdamas. Tyla erzino jį. Ji augo. Vis didyn ir tirštyn. Bet jis dar galėjo mastyti apie mergaites, apie Ramunę ir Rūtą. Kur jos šiuo metu?.. Kur jos ir ką veikia? Kodėl jis neišbučiavo mergaičių šviesių galvūčių atsisveikinant? Sūnus glaudėsi prie šono, kai jis sėdėjo ir valgė. Jie visi netrukus atbėgs, vesdamiesi drauge ir motiną ir nešdami paukštienos kepsnį.

O tačiau reikėjo paglostyti jų plaukus.
Jis šilo stačiai, puldinėdamas nuo vieno taško kitan. Kur dabar vyrai? Ką reiškia šitoji pasiutusi tyla? Argi ten, su anais galėtų būti ir Lopeta? Aš taip nemanau. Tuo netikiu, netikiu — sausai kartojo lūpos žodžius tuo metu, kai dėjosi kažkas visai netoliese.

Tuštuma ir tyla gniaužė jo alsavimą.

Kažin kur jaunuomenė? Turgaus aikštėje nieko. Ana, pra-eina. Bet negalima pažinti kas tokie. Klevai šventoriuje apsnūdę. Ju lapai vėl dulkini. Medžių šešėliai užkloję visą bažnyčios sieną. Žiūrint pro langą įkypai, galima matyti pradžią gatvės, kuri veda į namus. Ant kalno rugiai, o pakalnėj pievos. Rūta dainuoja ir dainuoja nuo ryto iki vakaro.

Jis išgirdo gatvę bėgančių žmonių batų kaukšėjimą. Languose sumirgėjo dviejų vyrų siluetai. Jis dar mėgino sukti, kaišiodamas komutatorių kyštukus. Bet dėmesį išblaškė ir sutelkė gatvėn. Šiuo kartu praūžė atviras sunkvežimis, pilnas stačių, ginkluotų žmonių. Tarp jų sušmėžavo lyg ir moteriškų skarelių, bet jų galėjo ir nebūti. Jos galėjo pasivaidentti tokioje kaitroje ir įtempime. Mintis, kad jis įkliuvo ir tereikia gelbėtis, buvo pertraukta antro sunkvežimio. Jis sustojo netoli payžiavęs, aižiai sužviegdamas stabdžiais. Iš sunkvežimio šoko vyrai ir tuojau atsivėrė pašto durys iki galo.

Žūtautas buvo pasikėlęs nuo kėdės. Buvo apmetęs kambario plotą ir duris į kiemą. Bet kojos nutirpusios ir jis liko sėdintis. Jis žiūrėjo prieš save į žmones, kurių galėjo būti kokie penki ar šeši. Už jų, taja pačia kryptimi, pro langą tęsėsi turgaus aikštė ir prasidedanti gatvė, kurioje išniro pavydalai. Ar tik ne pietų metas ir žmona su vaikais skuba pas jį?

— Partizanas! — riktelėjo žmogus, įėjęs paskutiniuoku. Jis prasiveržė priekin ir sušuko, grįžteldamas atgal:

— Tai ko laukiat?

Žūtautas žvelgė plačiai, viską suimdamas savin, lyg išskėstą glėbin. Kietai sugniaužtas ragelis sučiarpė jo delne. Žmogus, išsiveržęs priešais, ant kairės rankos sulenkimo, laikė suomišką štuceri. Jo rankos ir vamzdis kilstelėjo, maždaug iki peties.

Paštininkas atmetė galvą, atsilošė. Ir pradėjo svirti nuo kėdės, bet visai negalėjo sugriūti. Jis atsirėmė į stalą, neišleisdamas iš rankos ragelio, kurio membrana vienodais protarpiais parpė.

(Pabaiga)

LIETUVIŲ ENCIKLOPEDIJA

didžiausias lituanistikos žinynas,
lietuvių kultūros paminklas.

Iš suprojektuotų 20 — 21 tomo trylika jau išspausdinti, kiti rengiami. Redaktoriai visą LE ruošimo darbą pagal atskiras raides pasiskirstė iki galo.
LENGVOS SALYGOS: įmokėjusiems bent už vieną tomą, visi išėjusieji tomai siunčiami iš karto. Likusios sumos mokėjimas išdėstomas užsisakiusiam priimtinomis dalimis. Vieno tomo kaina J. A. V. \$7.75, visur kitur \$8.00.

Užsakymai siųstini šiuo adresu:

J. Kapočius, Lietuvių Enciklopedija
265 C. STREET, SO. BOSTON 27, MASS.

PASKUBĖKITE—ATSARGOS RIBOTOS!

MOVING PERKRAUSTYMAS MOVING
IS TOLI IR ARTI
Nauji dideli trokai - Naujausi kraustymo įrankiai
Ilgų metų patyrimas - Pigūs ir sąžiningas patarnavimas
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. Chicago 36, Ill. Tel. Wblbrook 5-9209

Prof. Vaclovo Biržiškos

SENUJŲ LIETUVIŠKŲ
KNYGŲ ISTORIJA

Pirmajame tome yra 208 puslapiai, o antrajame 226 pusl.
Abu tomai minkštuose viršeliuose parduodami už \$4.00,
o kietuose viršeliuose už \$6.00.

Abi knygas gausite, jei pinigus pasiųsite tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago 8, Illinois

AMERIKOS ŽMONĖS PAGARSEJE
PRASTAIS DANTIMIS,

pasakė Benjaminas Franklinas dar prieš 170 metų. Yra kas nors blogai, jei 95% vaikų jau turi išpuvusius dantis. Apie dantų ligas ir kaip nuo jų apsisaugoti vaizdžiai ir išsamiai rašo Dr. Antanas Gustainis savo naujojoje knygoje.

DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis

Geras popierius, kieti viršeliai. Knyga kainuoja \$4.00.

Siųskite čekį ar Money Orderį:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

IPOLITAS TVIRBUTAS

PAŽADĖTOSIOS ŽEMĖS REŽISIERIUS

Gimė 1899 m. rugpiūčio 10 d. Petrapilyje. Tėvas, kilęs nuo Kauno, buvo gydytojas, motina pianistė. Tėvas norėjo sūnų matyti gydytoju, bet baigęs gimnaziją Ipolitas pasirinko savo kelią ir konkurso keliu buvo priimtas į Petrapilio imperatorinę dramos teatro mokyklą, priklausiusią garsiajam Aleksandro teatrui. Vaidybos mokslus baigęs 1922 m. parvyko į Lietuvą, kur jo tėvas Čekiškės valsčiuje turėjo ūkį.

1924 m. sausio 1 d. Ip. Tvirbutas pradėjo dirbti Lietuvos Valst. Dramos Teatre Kaune. Žymesnius vaidmenis čia vaidino Molière'o, O. Wilde'o, Hoffman'o, Maironio, Krėvės, Žulavskio, Dickens'o, P. Vaičiūno, Schiller'io, Gocci, Shakespeare'o, Pirandello, Hauptmann'o, Sudermann'o, Ostrovski'o ir kt. autorių veikaluose. Kaune režisūrinio dar-

bo nedirbo. 1931 m. išvyko į Šiaulius, kur buvo kuriamas Šiaurės Lietuvai skiriamas Dramos Teatras, kartkartėmis lankęs su vaidinimais ir Latviją. Šiauliuose Ip. Tvirbutas dirbo kaip pirmos eilės aktorius. Čia pradžioje režisavo tik atskirus, gastrolėms skirtus spektaklius. 1935 m. Šiaulių Dramos Teatras buvo perkeltas į Klaipėdą. 1936 m. Klaipėdos Teatre Ip. Tvirbutas pradėjo režisieriaus darbą ir visų pirma pastatė estų rašytojo Kitzberg'o veiklą Vilkaite. Tas jo darbas teatro kritikos buvo labai gerai įvertintas ir turėjo gražaus pasisekimo. Kitas jo režisūrinis darbas buvo O. Indiko pjesė Žmogus po tiltu, vėliau Igno Šeiniiaus Diplomatai. Kai jis pradėjo ruošti Žmones ant ledo, tuo metu Hitleris Klaipėdą prijungė prie Vokietijos ir Klaipėdos Dramos Teatras vėl atsikūrė Šiauliuose, apiplėštas ir praradęs savo visą turtą. Žmones ant ledo baigė statyti Šiauliuose. Šiaulių Teatre Ip. Tvirbutas visą laiką dirbo kaip režisierius. 1939-1944 m. jis buvo to teatro vyr. režisierius ir meno vadovas, išskyrus pirmąją bolševikų okupaciją, kurios metu buvo paliktas tik režisierium. Tos okupacijos metu neėmė jokio okupantų siūlomo veikalo ir pradėjo repetuoti Fr. v. Schiller'io Klastą ir Meilę. Vokiečių okupacijos metu vėl buvo paskirtas Šiaulių Teatro vyr. režisierium ir meno vadovu. Baigė statyti Klastą ir Meilę, be to, režisavo G. Hauptmann'o Dorothea Angermann, Rostano Žmogus, kurį nužudžiau ir, tragiškomis aplinkybėmis, kai rusai bolševikai vėl artinosi prie Vilniaus, pastatė K. Inčiūros Vincą Kudirką.

Šiaulių teatre, be režisūrinio darbo, Ipolitas Tvirbutas pats vaidino visą eilę rolių ir atnaujino eilę kitų režisierių statytų spektaklių, nes čia beveik iš naujo teatrą reikėjo kurti. Be to, 1941-1944 m. Dramos Studijoje jis dėstė improvizaciją ir visam būriui jaunų aktorių padėjo subręsti.

1944 m. atsikūrus Vokietijoj, Kassely jis suorganizavo Vaidybos studiją, su kuria pastatė P. Vaičiūno Tuščias pastangas, Sommerset Maugham'o Pažadėtąją Žemę ir Rostano "Žmogus, kurį nužudžiau". Į JAV atvyko išk 1956 m. birželio 27 d., apsigyvendamas Bostone ir čia pastatydamas K. Inčiūros-A. Gustaičio veiklą Vincas Kudirką, o 1957 m. suorganizavo ir pastatė Hartforde, Conn., labai didelį pasisekimą turėjusią, kitą šeštadienį ir sekmadienį Chicagoje statomą, "Pažadėtąją Žemę".

(Didžia dalimi medžiaga imta iš Stasio Santvaro str. Hartfordo "Pažadėtosios žemės" pastatymo proga išleistos programos.)

Kairio knyga LIETUVA BUDO

NAUJIENOSE galima gauti tik ką iš spaudos išėjusią Stepono Kairio knygą LIETUVA BUDO. 416 didelių (6x8½) puslapių, kieti viršeliai. Kaina \$5.50

REMKITE TUOS BIZNIERIUS, KURIE GARSINASI "NAUJIENOSE"

THIS IS AN EXCEPTIONAL CHILD

And yet... his future — the future of your own son — could be in danger without the proper guidance of parent and teacher working together... without every American's insistence on the first-rate education needed to keep our nation strong.

Our future is linked with the quality of our education. To answer this challenge, standards must be re-examined; in most cases, greatly raised.

Start thinking. A point in our history has arrived when we can no longer leave education to "George" or to the experts alone. We all must contribute our thoughts, and our money. Every penny spent on education is for the future of our children... and our country.

For information, write "Better Schools," 9 E. 40th St., N.Y. 16, N. Y.

This message is published as a public service in cooperation with The Advertising Council.

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street
(Chicago 8, Ill.)

SKOLINKIŠ STANDARD UŽ ŽEMESNĮ NUOŠIMTĮ TAUPLYK PAS STANDARD—

Stipriausioji Chicagos Bendrovė

Turtas \$60,000,000.00

Atsargos Fondas 5,700,000.00

Chartered and Supervised by the
U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, Prez.

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštadienį, nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Trečiadieniais visai neatidaroma.

STANDARD FEDERAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
PHONE: Virginia 7-1141

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS IR GAZOLINO STOTIS

Lyginimas, dažymas, taisomi ir reguliuojami (tune-up) motorai, stabdžiai, transmisijos ir t. t. Alyva, baterijos ir padangos. Taip pat mano garaže perkamus duslintuvus įdedu veltui.

Nelaimių pasitaiko. Mes pataisome. Leiskite mums pataisyti radiatorius. Ar reikia pagalbos?

(MUFFLERS INSTALLED FREE)

Ford 1941-53	\$8.25	Mercury 49-51	\$8.95
Chevrolet. All 1937-53	8.25	Oldsmobile 6, 41-50	8.20
Chevrolet 54-55	9.95	Plymouth 42-56	9.95
Chrysler 6, 42-52	9.91	Pontiac 37-54	8.95
Dodge 6, 42-56	9.95	Buick 37-52	12.00

IR TAIP PAT ČIA NEIŠVARDINTIEMS AUTOMOBILIAMS. Išmetimo paipą įdedama veltui, jeigu perkama kartu su duslintuvu. DARBAS ATLIEKAMAS PATYRUSIŲ MECHANIKŲ. Dirbtuvė atidaryta: nuo 8 val. ryto iki 9 val. vak. Sekmad. uždaryva.

M. ČESAS

1934 West 59th Street

Tel.: GR 6-9136

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi ištikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET

Telefonas: CEntral 6-5208

KAMBARYS 1043

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

DIENŲ SKEVELDROS

1

Jau pačioj Chicagoj, palei aerodromą, ėmė lašėti, o kai pasiekėm plentą Nr. 30, lyg čia ankstų rytą naktis būtų sugrįžusi, temo sutemo. Gamta derinosi prie slogių „premijsinių“ minčių.

Aiman, į šimetę LRD premiją noriu ir ašmi pažvelgti iš arčiau (ir iš profilio, ir — akis akin), pavartyti kaip... „kampuotą brangakmenį“. Juoba mano paskaitos žodžiai („premių įteikimo dieną, literatūriškai šventą dieną atidėkime kas juoda ir tamsu kitai dienai pamėšinėti“) kai ko (iš blogos valios?) buvo perdėm klaidingai suprasti. Aš tai tariau kol. A. Barono („Drauge“) prasme: — pervertinama, pvz. solistai, o ne įvertinama tremties rašytojai. Kai iš kur nors į kur nors užsuka balso mėgėjai, lyg visų kolonijų pareiga ir ambicija „prilygti menui“, bet kai užsuka rašytojas, pvz. pernai F. Neveravičius iš D. Britanijos, nei šilta — nei šalta. Deja, jau Martialis yra taręs didelę tiesą, kad ir garsiausias poetas vistiek mažiau žinomas už eilinių lenktynių arklį. Ši „pažiūra“, ypač TV amžiuje, auga ir nelaistoma (komplimentais). Beje, dainą (nesvarbu, kas ją bedainuotų) kiekviena ausis „priima“, o eilėraštį suprasti ar į grožinės prozos ištraukėlę įsigilinti reikia... asmens kultūros ir daugelio metų praktikos (saviuklos).

2

Mariaus Katiliškio talentas mane žavi ne nuo vakar. Jei VIII literatūros šventėj nebūčiau sėdėjęs vad. prezidiume, būčiau užavęs kartu su visa sale. Tai buvo graži valandikė, kai publika sveikino LE ir skaitytojų laureatą, ir plojo plojo. Be reikalo J. Pr. „Drauge“ rašė, kad „kam tas jaunesniųjų grupės demonstravimas šauksmais, nesiderinęs su kultūrinės šventės rimtimi, nedaras garbės jiems patiems“.

Kol. J. Pr. pastaba klaidinga, ir tai 2 atžvilgiais. Pirma: nuo pat graikiškųjų olimpijadų įprasta kelti ovacijos geriausiam kūrėjui. Antai, Prancūzų Akademijs kelis kartus vos policijos nesišaukė. Literatūros istorija duoda mums net per daug karšto ir aistringo reagavimo į šį ar aną literatūrinį faktą pavyzdžių. Manding, tai buvo ir širdies, ir proto šauksmas. Protestas ir pritarimas.

Antra: — jei LRD pirmininkas turėjo teisę organizuoti premiją savo žmonai, kodėl tad neturi teisės visuomenė organizuoti (taipgi viešai) publikos... tikrajam 1957-ųjų laureatui M. Katiliškiui?! Būkime nuoseklūs... demokratai. Jei dauguma lemia, tai ji ir kalbėjo per VIII Literatūros šventę.

3

LRD premiją kaip niekad pirmiau susilaukė balsų iš ša-

lies. Ir visi turi racijos. Teisingas ir A. Dundulis. Tie 34 rašytojai, kurie atidavė balsus už „Rugsėjo žvaigždes“, yra iš tikro panašūs į žvaigždes, kurios mirksi-mirksi, ir dažniausia sudega naktį, paskui save palikdamos netikėtą tamsumą. Per „pirmutinius“ balsavimus jie buvo šioke, per „antrinius“ — kitokie. O kas „išryškėtų“, jei „balsavimai“ būtų (reikiamam, t.y. LRD vadovybei patogiam rezultatui atsiekti?) tęsiami 3-4-5 rundus? Rašytojų „persiautorinimas“, vai, nerimtas, ir gana.

Iš viso rašytojai nevirpa, t.y. neviruoja, atseit — nejautrūs pareigai. Balsavo 34+29, arba — 63. Niekas nesiekia sovietinių balsuotojų „jautrumo“ (99,99%), bet kai iš 100 atsiliepią tik 63, tai kaip įvertinti?

Pakalbėti vienu du (ar: du kart du „vienu du“) mėgstama. Bet viešam žygiui, gali sakyti — pribrendusiam reformų reikalui nedrįstama.

Mano galva, LRD premijų bylą svarstant seniai reikėjo pasikliauti Sacha Guitry pedagogika:

„Neprivalu vaikui sakyti: 'Galvok apie ateitį'. Reikia sakyti: 'Stenkis turėti gerą praeitį'“.

O LRD premijų *praeitis* kaip tik šluba ir dar su tebeplūnuojančiomis žaizdomis.

Ak, grįžkime į mano užuominą apie LRD pirmininko pastangas (šamoningas ar nesamoningas, tai kitas reikalas) savo žmonai premiją suorganizuoti. Alphonse Allais yra taręs, kad „viskas yra juokinga, kas kitiems atsitinka“. Taip. Bet reikia to vengti, stengtis vengti. Per VIII Literatūros šventę visi kolegos viešai šnekėjo apie tris didžiasias LRD pirmininko „nuodėmes“, kurias jis padarė per „antrinius“ balsavimus:

1. balsavimo lapukai nebuvo specialiu antspaudu ar kitu kuriuo ženklu išskirti;

2. vokeliai taip pat perregistuoti, kad, ir vokiškai neatidarant, regėjosi, kas balsuoja už G. Tulauskaitę, o kas už M. Katiliškį.

3. Balsų urna buvo pasuinteresuota (arba: „Rugsėjo žvaigždės“ artima) žmogų, pas patį LRD pirmininką, kuris, antra grįžus, ir visą balsavimo procedūrą organizavo. Argi šių „nuodėmių“ negalima buvo išvengti?

4

Kiekviena premija yra visuomenės faktas, viešas dalykas, ir laisva kritikai, ypač literatūros ir kultūros istorijai. Gal „Drauge“ vadovybė tars, kad nekiščiau snapo į jos premijos reikalus. Kol premija neįvykęs faktas, tai „Drauge“ nuosavybė. Kai po fakto, viešoji nuosavybė, ir „įėjimas visiems laisvas“. Jei užkulisuos

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, APRIL 26, 1958

šnekama, su laiku pareis (ar kas nori ar nenori) į spaudą, į istoriją. O klaidos nelenkia ir „Drauge“ premijų! Klaidos kaip klaidos, bet pasirikiškite, netikslumas nuojautoj. Juk vieša paslaptis, kad rankraščių vertinimo komisija, „Ora pro nobis“ beskaitydama, tarė kun. St. Ylą suradusi. Gliūda laimėjo „per klaidą“. Taip ir šiomet J. Ignatonis laimėjo kaip... „silpnėsnis Jankus“. P. Jurkaus „Smilgaičių akvarelės“ ištraukos vienam komisijos nariui buvo... pažįstamos, dar nepasiusintos, „iš antros rankos“.

Pernai Clevelande, Ohio, viešai nusistebėta: — O kodėl jie (čia firmos vardą praleidžiu) visada autorių vokus atidaro?!

Taigi, istorija kuriama nejučiomis.

Per VIII Literatūros šventę dvi tikros šviesos švietė, ir nesinorėtų, kad jos užgestų. Tai L. Enciklopedijos premija ir ypač Skaitytojų premija. Šiuo atveju pasitvirtina tiesa, kad nėra to blogo, kas neišeitų į gerą. LRD klaida nejučiomis davė akstiną naujoms premijoms. Skaitytojų premijos iniciatoriai yra šie: agr. Bertašius, ekon. Miglinas, plk. Naujokas, inž. Ks. Kaunas, žurn. B. Dundulis, adv. Budreckas, inž. Kregždė, adv. J. Kutra, inž. K. Karazija ir t.t.

Šviesūs ir drąsūs sprendime vyrai! O, kad jie nenurimtų ir Skaitytojų premiją įvestų į kasmetinę madą, nekeičiamą įprotį, tradiciją, vardan tos Lietuvos ir jos grožinės kūrybos...

Turi premijas Tėvai Marijonai, turi Tėvai Pranciškonai, kodėl laicistinė tremtis negali ryžtis tesėti? Juk ir pastarąją LRD premiją jos pirmininkas kol. B. Babrauskas sulipdė, lyg paukščiukas pavasarį lizdą, iš mažųjų aukų. Aš iš anksto išpareigoju Skaitytojų premiją paremti bent dešimtu (dolerių), ir... iki gyvos galvos. Laukiu, kaip ir daugelis kitų, pranešimo, kur ir kam siųsti!

5

Palei Fultoną, Ill., lietaus audra isisiuto jau nebe juokais. Pervaziavę Mississippi upę, stabterėjom Clinton, Ia. Juk taisyklė: kas 1,000 mylių keistina alyva! Lietus ir vėjas nėsiliauna. Tamsu. Sunkvežimiai smogia ir smogia. Srovė purto mašiną. Sunku vairuoti. Bet mes nardome kaip vėgėlės. Nesikišu į šoferio reikalus, nes iš principo pilnai pritariu vieno prancūzų kūrėjo išminčiai: niekuomet nekritikuok savo žmonos riktų, nes gal būt dėl jų ji, vargšė, ir geresnio vyro negalėjo gauti!

Už lango audra. Ramiai atsilosiu ir — prisimerkiu. Ir grįžta neseniai palikti veidai. Veiksmai. Ženkilai.

Chicagoj, kada beužsuktum, yra kuo pasižmonėti. Pasukom į Marquette Parką. Lietuviškosios bažnyčios pažiūrėti. Menas yra menas. Bažnyčia pilna žmonių. Kas ten spraudžiasi? Ogi, žiūriu, A. Gustaitis ir J. Aistis.

Šviečia saulė ir — bič. Antano humore dažyta tiesa. Kodėl į premijuotinių knygų tarpą įtraukta kan. M. Vaitkaus atsiminimai, o neįtraukta... gen. Raštikio? Vaitkus pats vienas atsimena, o generolas atsimena žymiai daugiau, nesgi kartu su žmona!

Sako, sunku bič. Mariui su p. Gražina ir jos (partine ištikimybė) ginkluotais pulkais rungtis. Bet ar lengva buvo A. Gustaičiui varžytis dėl premijos su... „nabašnykais“? Žinoma, kaip ir reikėjo laukti, sumaterialėjusiam pasauly laimi... dvasios (Savickio „Žemė dega“).

Popiečiu šv. Kryžiaus bažnyčioje LMA „Dainavos“ religinės muzikos koncertas. Tai Algirdas Brazis, St. Baranauskas, G. Peškienė, Ant. Peškys ir kt. Ir mielas atsiminimas, kai vokiečių okupacijos metu buvo organizuojami pn. koncertai šv. Kazimiero bažnyčioj Vilniuje, ir man, kaip radiofono žodinės programos (būdavo Tėvo Paukščio ar kt. pamokslėliai) redaktoriui, tekdavo miela proga budėti.

Ryto dieną bič. Aleksas (Dundulis) paėmė iš Loomis St. (kur, ačiū, buvom J. ir Ks. Kaunų svečiai) ir — išsiskyrėm tik gilia naktį. Kur buvom? Miela minėti, bet reikia vietą (laikraštį) taupyti. Tai bent suglaustai:

1. „Drauge“ naujuosiuose rūmuose. Buržujai, galima tarti, ypač užsukus į senas „Naujienu“ redakcijos patalpas. Dar dabar tebeskamba rūsti kol. Aloyzo (Barono) pastaba, tarta mašinų skyrių belankant:

— Po 5 ar 10 metų vėl grįšim į šitą (ranka pamojo į mažesniąją spausdinamąją), nes 2-3 kartus per savaitę pasirodysiančiam laikraščiui išteks. Vienraštis — savaitraštis — mėnraštis... Gal mano karta to dar nesusilauks, bet — einama smukimo keliu...

2. Red. dr. P. Grigaitį radau prie darbo stalo (kaip ir antrąjį iš Alto keturių didžiųjų, būtent — „Drauge“ vyr. red. L. Šimutį). Kaip, sakyk, Dainų šventės metu palikęs. Toks pat giedras ir tauta tikintis!

3. Pietų užsukom pas gimines Praną ir Benetą Cicėnus. Pranas — Juozo Cicėno (kovų už nepriklausomybę partizanas, Valstybės teatre statyto „Pamūrio“ ir kt. pjesių autorius) brolis. Kai sustot vietos beieškodami važiavom, andai, 1949 m., pro Čikagą, jie buvo išvažiavę atostogų. Tik atsitiktinumas nulėmė, kad nesame Chicagos gyventojai.

4. Audra lydi pakeliui. Kažkur žaibuoja. Sutemsta, ir vėl properša į dieną. Lyg šnekėtum, va, čia pat ir regėtum besišypsantį bič. Juozą (Pronskų) ir kitus pažįstamus. Sunku skirtis. O laiko mažai. Bič. Aleksas pravežė pro Chicagos dangorėžius naktį. Tada paežere. Puikus vaizdas. Dar buvau nematęs. Bič. Aleksas pilnas energijos ir sumanymų,

(Tęsinys 5-me pusl.)

Duoklė slibinui

Jurgis Glianda

Straipsnis trečias

Tarybinės lietuvių poezijos iki 1957 m. balansą lengva suvesti patraukliai išleistoje rusų kalba knygoje-almanache: Tarybinės Lietuvos poetai. Ir mes imame tą almanachą kaip pavyzdį pademonstruoti lietuviškos tarybinės poezijos derliui per pirmuosius antros okupacijos metus. Almanache patalpinti Liūdo Giros, Salomėjos Neries, Vytauto Montvilos, Petro Vaičiūno, Valerijos Valsiūnienės, Antano Venclovos, Kazio Inčiūros, Kosto Korsako, Eugenijaus Matuzevičiaus, Mykolaičio Putino, Eduino Mieželaičio, Ylardo Mozuriūno, Vytauto Sirijos Giros, Balio Sruogos, Teofilio Tilvyčio ir Aleksio Churgino eilėraščiai. Knyga išleista 1947 m., tad mes galim laikyti, kad su tuo buvusios Lietuvos kraičiu ir pradėjo savo tarybinius žygdarbius tarybinė poezija lietuvių kalba.

Duoklė slibinui toj knygoj taip ryški, kad knygą skaitant atrodo klieđi, nėtiki žmogus patis sau, kada tie vardai, kaip Putinas, Vaičiūnas, Inčiūra, Sruoga unisonu su Valsiūnienė ir Salomėja, skuba pareikšti savo džiugavimus ir glorijas tarybiniam gyvenimui ir jo vadovui Stalinui-Džiugašvili.

Knygos įvade Maskvos ponai triumfuojančiai patvirtina: iš šio almanacho matyti, kaip talentinga yra lietuvių tauta ir jos poetai.

Po to pokarinio patoso, kada buvo lengva surasti pompastiškus posakius ir panegirikas ponams iš Maskvos ir jų atneštam režimui, poetams reikėjo atsipeikėti ir žengti iš pompastikos į "socialistinį realizmą" poezijoje.

Bepigu vaikų eilėraščių rašytojams ir visai gražiai parašyti imituojančios tos pat buvusios "buržuazinės" Lietuvos poetus apie vaikiško, tiksliau kūdikiško pasaulio prajovus. Bet "socialistinio realizmo" poezijoje aišku ir vėl reikėjo sektį savo didįjį brolių, rusų, socialistinio realizmo poeziją. Teko matyti eilės, bene Lebedevo-Kumač, apie seną geležinkelietį, kuris jau nebedirba jiesmininku, tik tai, kažin kodėl vis nesiskirdamas su geležinkelio linija gegužės mėnesį pasivaikščioja išilgai bėgių, o pravažiuojančių traukinių keleiviai tam buvusiam jiesmininkui sveikinančiai moja rankomis. Vaizdelis persaldinto sacharino. Jaunieji lietuviai poetai stengiasi pataikinti į "socialistinio realizmo" pėdas. Ir, štai, Seledionis taip gieda socialistinio realizmo diktuojamas:

Medpunktas

Jau metų našta nemaža, bet fabriko felčeris tvirtas užėik ir jį visada medpunte matysi medpunktui

čia atskiras pastatas skirtas.

šviesiam laukiamajam tylu, keli piešiniai pakabinti, ligonis tik vienas neveltui ant sienos jų kreivė lapė nubraižyta vis krinta.

O buvo nelengva anksčiau papasakot felčeris gali tai pirštą iškirt, tai nesė — parvirto, tuoj felčerį nors ir mažytė žaizdelė.

Ir aiškino cechuose jis — pirmoji pagelba — jūs patys —

kaip elgtis parodė ir bintą, ir jodą, jis cechui mažoj vaistinėlėj pastatė.

šiandieną jis šypsos linksmai.

Medpunktai jau cechuose veikia

nors darbo pats turi vis lankosi, žiūri, paklausia ar felčerio cechui nereikia.

Medpunktas — lentelėj baltoj

ant durų gražiai parašyta. Pro jas lyg į postą, sargybinio postą ateina

čia felčeris senas kas rytą.

Kaip matyti, "socialistinio realizmo" metodas gali tikti komercinei poezijai, kuria ir Amerikoje mėgina reklamuotis koks naujovės ieškantis fabrikantas ar prekyvietė. Ta poezija Lietuvoje reklamuoja įkyriausią prekę, tarybinį režimą.

Ieškodami sąryšio su lietuvių literatūros tradicijomis "socialistinio realizmo" ir tos srovės, kuri ir tarptautiniame literatūros moksle vadinama realizmu, literatūrinio gyvenimo vairotojai, tvirtina, kad realizmas turi senas lietuvių literatūros tradicijas. Tik pernai pasirodžiusi knyga: Zaborškaitė: "Realizmo klausimu", teigia, kad lietuvių literatūrai natūralu eiti realizmo keliu, nes juo ėjęs ir Donelaitis. O kaip galingoji kritika autorę dar papildė "Pergalės" žurnale, ir Kudirka, ir Žemaitė, ir Lazdynų Pelėda, — visi jie buvę realizmo pranokėjai mūsų literatūroje. Kadangi knyga pasirodė pernai, tai iš to lengva nustatyti, kad tie patys pradai, kurie padėti literato orientacijai prieš tryliką metų, išliko ir dabar nepakeisti. Realizmas paimtas ne kintamu vaizdavimo metodu, tuo pat tiesiogiai ar netiesiogiai smerkiant visas kitas literatūrines mokyklas, kaip netinkamas sovietiniam žmogui, degeneravusias, buržuazines etc. Realizmas mene yra vaizdavimo metodas budingas pastanga vaizduoti tikrą gyvenimą. Jis artėja į naturalizmą, kur faktų vaizdavime tyl-

(Tęsinys 8-ame pusl.)

(Atkelta iš 4-to psl.)

kai ir seniau, lenkų okupacijos naktį. Ties kai kuriais teks "Dienų skeveldrose" vėliau sugrįžus stabtėti.

Palei Des Moines, Ia., kur ilgokai gyveno bič. Jūratė ir inž. Ksaveras Kaunai, ėmė

giedrėti. Kaip jie sakė, pamos tikavom gražiam farmerių ir universiteto miestui.

Isukę į plentą Nr. 92 radom pilną giedros vakarą. Nebeli-jo. Žara, pavasarinė — išsiliėjus toli po akiratį, lydėjo-lydėjo... J. Cicėnas

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

BUDRIKO PREKYBA

Visi pirkėjai žino, kad pas Budriką galima pirkti gerus baldus: televizijas, radijas, šaldytuvus, skalbiamas mašinas, dulkių valytuvus, karpetus daug pigiau kaip kitur. Pirmąsias prekes: Kroehler, Sealy, Simmons, Diamond, Pullman, Joerns, Bassett, Lloyds, Douglas, Modern, General Electric, Philco, Frigidaire, Universal, Crown, Siegler, Moores, RCA Victor, Zenith, Admiral ir kitų. Didelis pasirinkimas. Pigių ir brangių.

2 šmotų parlor setas, sectional. Kitur \$98, pas Budriką	\$48.75
2 šmotų gražus parlor setas. Kitur \$175, pas Budriką	\$119.75
2 šmotų Nylon parlor setas. Kitur \$225, pas Budriką	\$145.00
4 šmotų miegamo kambario setas. Kitur \$900, pas Budriką	\$495.00
4 šmotų miegamo kambario setas. Kitur \$225, pas Budriką	\$142.50
Sealy geriausi matracai. Kitur \$49, pas Budriką	\$29.95
Paprasti "springsiniai" matracai po	\$14.95
Vatiniai matracai. Kitur \$18, pas Budriką	\$9.95
Geriausi Lloyds 5 šmotų dinette, vertės \$98, už	\$49.95
9x12 klejonkės, vertės \$9.00, už	\$3.95
9x12 klejonkės, vertės \$16.00, už	\$9.00
9x12 vilnų karpetai	\$49.50
Karpetai nuo sienos iki sienos po	\$4.50
8 pėdų šaldytuvai, visur \$225.00, pas Budriką	\$137.50
Didelės mios skalbiamos mašinos. Kitur \$145, pas Budriką	\$88.95
Hoover dulkių valytuvai. Kitur \$49.50, pas Budriką	\$29.95
Pilnos mios gaminiai pečiai po	\$99.50
21 colių televizijos po	\$88.50
21 colių televizijos console	\$125.00
21 colių RCA Victor, Zenith, Philco, vertės \$300, po	\$199.50
17 colių portable televizijos	\$88.00
Portable televizijos su radio už	\$68.50
Hi Fi automatiški fonografai, 4 speed. Kitur \$175, pas Budriką	\$125.00
3 speed Webcor fonografas už	\$19.95
Kiti Hi Fi 4 speed fonografai, vertės \$99, po	\$49.50
Philco AM ir FM radios, vertės \$99, už	\$49.50
Portable radios su baterijomis, po	\$19.50
Radio su laikrodžiu, po	\$19.50
Mažos stalinės radios, po	\$9.95

Kiekvienas pirkėjas gaus gražią dovaną atminčiai
BUDRIKO 46 METŲ PREKYBOS PROGA.

3 kambarių visi baldai, kitur kainuoja \$575, pas Budriką už \$299:
5 šmotų parlor seto grupė, 5 šmotų miegamo kambario setas,
5 šmotų dinette setas, šaldytuvas, pečius, klejonkė, už \$299.00

LENGVAIS 2 METŲ IŠMOKĖJIMAIS.
100 tūkstančių dolerių Jewelry laikrodėlių,
deimantų, perlų skyrus.

Gražus Benrus waterproof rankiniai laikrodėliai,	
17 akmenėlių, vertės \$58.00, po	\$29.50
Gražus Bulova 17 akmenėlių laikrodėlis	\$29.50
Gražus Longines-Wittnauer laikrodėliai	\$29.50
17 akmenų paprasti laikrodėliai, vertės \$24.95, po	\$14.95
Kišeniniai laikrodėliai, po	\$1.95
17 akmenų senesnės mados, po	\$9.95
Self-winding laikrodėliai po	\$19.95
Laikrodėliai su alarm clock, po	\$39.50
Laikrodėliai 25 akmenų, vertės \$100.00, po	\$49.50
Laikrodėliai Bulova su 10 deimantų, po	\$69.50
Culture perlai, vertės \$69.50, už	\$39.50
Perliniai karoliai, vertės \$33.00, už	\$15.00
Gintariniai karoliai, vertės \$14.00, už	\$7.50
Žadintuvai — alarm clocks — po	\$1.88
Auksinės rašomos plunksnos, vertės \$15.00, po	\$7.50
Auksinės plunksnos, vertės \$6.00, po	\$3.00
1/5 deimantinis žiedas, vertės \$70.00, už	\$35.00
1/2 karato deimantinis žiedas, vertės \$190.00, už	\$95.00
1 karato deimantinis žiedas, vertės \$550.00, už	\$275.00
Auksiniai žiedai su spalvota akute, vertės \$10.00, po	\$4.95
26 šmotų Stainless Silver, vertės \$8.00, už	\$4.00
50 šmotų Stainless Silver, gražioje skrynuteje, vertės \$25, už	\$14.50
100 šmotų Silverware setas, gražioje skrynuteje	\$29.50
32 šmotų Servizo dišių (indų) setas, už	\$7.50
100 šmotų gražių dišių (indų) setas, už	\$22.50
Kaldros, blanketai, paduškos, antklodės — už didžiai žemas kainas	
Siuvamos mašinos, vertės \$79.50, po	\$39.50
500 lempų, labai gražių, dėl vietos stokos išparduodame už pusę kainos	
Luggage — Lagaminai, už pusę kainos.	

JOS. F. BUDRIK FURNITURE, INC.

3241 So. Halsted Street

Dėl sutaisymo jūsų TV paskambinkite CALUMET 5-7237.

Atdara pirmad. ir ketvirtad. vakarais iki 9:30. Sekmadieniais 10—5.
Jewelry ir rekordų departamentas sekmadienį uždarytas.

Budriko radio pusvalandis iš stoties WHFC, 1450 kil. KETVIRTADIE-
NIO vak. nuo 6 iki 6:30. Tik pusė valandos geros muzikos ir dainų.

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Sviesa Chicagoje.
Redaguoja: J. Eglė Zabarauskaitė ir Rita Šimanskytė.
Medžiagą siūsti: 3402 So. Morgan Street, Chicago, Illinois.

1-METAI

NO. 8

Politinių polinkių psichologija

Psichodinaminiu konservatizmo šaltiniu, tur būt, bus agresyvumo pirminių autoritetų figūrų (paprastai — savo tėvų) atžvilgiu *represavimas*. Reikia prileisti, kad kiekvienas autoritetas — ne tik jėga ar prievarta užtikrinamas, bet ir autentiškais sugebėjimais laimimas — žada bent kiek agresyvumo autoritetui subordinuotuose (net, o gal ypač, tais atvejais, kada jie patys jaučiasi mažiau pajėgūs už autoritetą). Dauguma žmonių, pvz. jaučia paslėptą pavydą, jei kuris kitas už juos daugiau turi gerų sumanymų. Konservatoriai ši pavydą maskuoja — dažnai net ir nuo savęs pačių — tuo, kad jie tuos sumanymus „padedą į archyvą“ ir numarina, visą laiką būdami labai mandagūs. Individualistai tenduoja atakuoti sumanymų autorių asmeniškai, ypačgi tada, jei jie neturi gero argumento prieš jo sumanymus, nei jokios konkrečios savo pačių alternatyvos.

Agresyvumas gali būti represuojamas arba pačiam individui nepakeliant savo neapykantos intensyvumo, arba bijant prarasti kieno nors „meilę“, parodžius savo agresyvumą. Psichodinaminis konservatizmo šaltinis tuo būdu paprastai būna baimė: arba savo paties polinkių (iščia, gal būt, kvla „reakcija“), arba kitų „meilės“ praradimo. Konservatorius psichologiškai yra labai *priklausantis* nuo kitų: jo asmenybė nėra emancipavusis nuo vaikiškos priklausomybės tėvams. Tik suaugusiam konservatoriui jo tėvus pakeičia kurie nors funkciniai ekvivalentai, turį tos pačios autoritetinės ir emocinės reikšmės, kaip mažam vaikui jo tėvai. Didžiausias pavojus būti šitaip suinfantilintoms gresia religijoms, tarp jų įskaitant ir komunizmą.

Atvirkščiai, tikras individualistas ne tik turi gerą kiekį neapykantos pirminiems autoritetams, bet dar ją ir perdeda, *kitų priešas* jame pažadintą agresyvumą, nukreipdamas į šiuo atveju nieko nekaltus pirminius autoritetus ir jų funkcinis ekvivalentus (tradiciją, valdžią, bažnytnes organizacijas). Juo labiau konservatorius, ieškodamas pirminės priklausomybės atitikmens, suinfantilins institucijas, žadančias jam šią priklausomybę, — juo jos individualisto akyse atrodo brutalesnės ir juo labiau jis jaučia būtiną reikalą prieš jas kovoti. Individualisto ir kon-

servatoriaus (arba jų sudaromų blokų bendruomenėje) santykiai remiasi diametriškai priešingais emociniais reikalavimais ir todėl tegali būti išreikšti nuolatinio konflikto.

Liberalas, kaip mes jį definuojame, yra tarp individualisto ir konservatoriaus. Jis nėra valdomas praradimo baimės (paprastčiausiai dėl to, kad jis *gali* būti ir vienas) ir priklausomybės jausmu, verčiančiu konservatorių visiskai represuoti savo agresyvumą (arba jį nukreipti į „patogius“, socialiai pripažintus atpirkimo ožius, kaip žydus, negrus, intelektualus, katalikus ar liberalus — pagal skonį...). Liberalas *pakelia* savo agresyvumą, jį *apvaldo*, ir todėl jaučiasi pajėgus jį disciplinuotai reikšti kaip tik tada, kai jo reikia.

Socialiniame gyvenime yra daug atvejų, kada reikia agresyvumo (priespauda, išnaudojimas, atsilikimas, neteisybė, ignorancija, savimi pasitenkinimas, pretenzingumas, konvencionalizmas, nepareigingumas, dogmatizmas ir pan.). Konservatorius tačiau nepajėgtų būti pakankamai agresyvus (visos šios blogybės jam atrodytų arba savaimė suprantamos, arba, nors apgailėtinos, bet žmogaus pastangomis nepakeičiamos). O individualistas, iš kitos pusės, išleistų kur kas per daug savo energijos, bekovodamas prieš šias blogybes, tuo kartais tik tai padėdamas reakcijai atspirti prieš tariamąją „anarchijos grėsmę“. Šio šūkio — kurio reakcija yra kai kuriais atvejais, iš tiesų, beveik nuosirdžiai tikėjusi — pagalba jai nebloggeri sekasi sumobilizuoti geros valios, tačiau ignorantiškas mases kovai prieš individualistų idealizmą.

Liberalas turi pakankamai agresijos būti visada kritišku, bet ir pakankamai meilės žmogui, kad jaustųsi prieš bendruomenę atsakingas už savo kritiškumo reiškimosi formas. Šiuo būdu tačiau jis santyčiau ne tik su kitais, bet ir su savimi. Jei konservatorius ne tik nuo kitų priklausau, bet labai žymiai ir nuo savęs paties (savimeilė), jei individualistas dažnai ne tik autoritetų nekenčia, bet ir savęs paties (savęs neapykanta, pesimizmas, masochizmas), — tai liberalas save daugiau laiko vienu ar kitu (savo pasirinktu) funkcijų pildytoju, negu savo paties jausmų objektu. Tam tikras neasmeniškumas, objektyvumas savęs paties atžvilgiu, są-

moningas savo jausmų disciplinavimas (ne jų pasąmoninis represavimas, bet valingas jų atsisakymas, jei to reikalauja intelektualiai prieitai supratimas), — yra būdingos liberalo charakterio žymės. (Dėl to lietuviams ir beveik neįmanoma būti liberalais).

Galutinėje išvadoje — žymiai simplifikuojant — konservatorių apsprendžia jo priklausomybė nuo objektų, individualistą — jo neapykanta objektams. Liberalas niekieno nesileidžia valdomas, kaip tik savo paties sprendimu, kuriuose jis siekia viso žmogiškai įmanomo objektyvumo. Kitais žodžiais: konservatoriaus ir individualisto gilesni įsitikinimai priklauso nuo jo santykių su konkrečiais žmonėmis; liberalas, atvirkščiai, išreiškia savo gilesnius įsitikinimus santykiuose su konkrečiais žmonėmis. Konservatorius laikysis „savo“ žmonių ir, jei reikės, paaukos kiekvieną moralinį principą tų žmonių tikram ar tariamam labui (My country, right or wrong). Individualistas irgi laikysis „savo“ žmonių ir, jei to reikės, jo agresijai prieš kurią nors bendruomenės dalį išreikšti, paaukos bendruomenės visumą (kapitalistai, marksistai). Liberalas pildys funkcijas, kurias jis, objektyviai apsvaustęs padėti, laikys reikalingu atlikti. Jo nepakreips — nesvarbu, kaip giliai, nors ir ne demonstratyviai, nei neapykanta, nei ignoravimas. Funkcijai, kurią jis randa *reikalinga* atlikti, jis paaukos ir tai, ko kiti iš jo *reikalauja* (su pagrindu ar be), ir tai, ko jis pats labiau už viską *trokšta*. (Geriausias lietuviškas pavyzdys yra Vincas Kudirka. Idomu, kad jo asmenybės genozėje ryškiai matomas nemažas kiekis agresyvumo tėvo atžvilgiu, nors gilesnėje plotmėje Kudirkos su savo tėvu nemažai ir identifikuotasi. Kierkegaardas yra už Kudirką, be abejo, daug idomesnis, tačiau kaip tik tuo, kad jame nepaprastai stiprus buvo visi — liberaliniai, konservatyvūs ir individualistiniai — elementai, kaip ir bendrai visų jo gyvenimas pasižymėjo ypatingu intensyvumu). *Liberalas turi mokėti nesiskaityti su savimi savo tikslų akivaizdoj* (bet ir tikrai su savimi, ne su kitais).

V.K.

Čikagos santariečių darbo baruose

Balandžio 30 d. 5 val. vak. Jaunimo Namuose, Čikagos santariečiai įteikė rašytojui Mariui Katiliškiui (Santaros Garbės Filisteriui) puokštę gėlių, kaip laimėjusiam literatūrinę premiją už knygą „Miškais Ateina Ruduo“. Tuo buvo baigta kovo mėn. įvykusi Gyvosios Lietuvybės Akcija.

Pirmoji Akcijos popietė įvyko 6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — SATURDAY, APRIL 26, 1958

ko kovo 9 d., kurioj dalyvavo Julius Šmulskštys su paskaita apie Lietuvos aneksiją 1941 m. Paskaita, nors ir nelabai gausi dalyviais, iššaukė diskusijas, kur buvo tikrai parodyta susidomėjimo to meto Lietuvos užsienio politika ir įvykiais, kurie suko to meto politikos ratą, ir kurių pasėkoje mes netekome valstybės suverenumo ir laisvės.

Antroje Akcijos popietėje dalyvavo su paskaita istorikas Vincas Trumpa, atvykęs iš Washingtono, apie kartų santykius, ir pačioj pradžioj pastebėjęs, kad jam visada yra malonu dalyvauti santariečių programose. Paskaita buvo pilna šviežių kontroversinių minčių, kur buvo paliestas ne vien mūsų tremtinių gyvenimas, bet apžvelgtas žmogus bendrai, kaip jis atrodo šandien, pokario epochoje. Diskusijos buvo ilgos ir gana karštos, kuriose aktualiais ir grynai akademiniiais klausimais karštai pasisakė tiek senosios, tiek naujosios kartos žmonės.

Trečioje popietėje dalyvavo muzikė Giedrė Gudauskienė, kuri gyvai ir iliustratyviai papasakojo susirinkusiems apie lietuvių liaudies dainas ir kompozitorius. Po paskaitos įvykusiame pasiūnekėjime buvo paliestas mūsų tautinių ansamblių charakteris, jų muzikinė ir meninė vertė, jų kokybė ir reprezentacinė svarba svetimtaučių tarpe.

Po šios popietės santariečiai buvo pakviesti į ponų Gudauskų rezidenciją, ir, be abejo, visi ši pakvietimą labai mielai priėmė. Išvarę po viso organizavimo darbo, kuris atėmė daug laiko, kad Gyvosios Lietuvybės Akcija būtų gyva, santariečiai, susirinkę pas ponus Gudauskus, rado jaukią ir linksną atmosferą. Atsigaivinę ir užkandę, salone, ratu susėdę, santariečiai užtraukė Gaudeamus Igitur, o jį sekė Krambambulis. Ponai Gudauskienei atsisėdus prie pianino, pasklido lietuviškų dainų posmai. Dainas vedė pakaitomis solistės S. Pautienė ir V. Vaitkutė, abi dalyvavusios popietės programoje. Svečių tarpe matėsi muz. Nakas, kurio studijos mokinės popietėje atliko muz. Gudauskienės kompozicijas vaikams, taip pat solistė S. Valiukienė ir Alice Stephens.

Apie 10 val. buvo išklaustas Gudauskų šeimos orkestro koncertas — linksma polkutė. Orkestro sąstatas: Dr. Gudauskas — pirmas smuikas, vyresnysis sūnus — antras smuikas, ponį Gudauskienę — pianinas, ir jaunesnis sūnus — būbnas. Koncertui pasibaigus, ir pačiai jauniausiai kartai (ponų Gudauskų berniukams) nuėjus miegoti, pasiėmė instrumentus į savo globą santariečiai. Kampe prie lango įsitašęs A. Juškys barkštelėjo šaukštais į būbną, L. Narbutis brūkštelėjo per pianino klavišus. Prasidėjo šokiai. Santariečiai ponams Gudaus-

(Tęsinys 7-me psl.)

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

kams yra labai dėkingi už tokią linksmą vakarą.

Ketvirtojoje ir paskutinėje Akcijos popietėje dalyvavo poetas H. Nagys su paskaita apie kelius ir klystkelius, veidus ir kaukes, plačiai išnagrinėdamas lietuvių tremties prozą. Programoj taip pat dalyvavo rašytojai Dr. J. Kaupas ir M. Katiliškis su savo vėliausiais kūriniais.

Gyvosios Lietuvybės Akcijos proga santariečiai Jaunimo Namuose surengė Chicago visuomenei išraiškos šokio ir poezijos vakarą. Programoje su išraiškos šokiais dalyvavo ponis Nagienė, savo poeziją skaitė H. Nagys, A. Mackus ir J. Augustaitytė-Vaičiūnienė.

Dar nepasibaigus Gyvosios Lietuvybės Akcijai, iš Detroito buvo gautas kvietimas skaitlingai dalyvauti santariečių rengiamame suvažiavime, ką čekiečiai nutarė ir padaryti. Suvažiavimas vyksta ši savaitgalį, ir suvažiavimo tema: **TAUTINIS SĄMONINGUMAS IR JO KŪVOS DVASIA**. Akademinei programoj dalyvauja V. Adamkavičius, G. Gedvila, Dr. J. Kaupas, V. Kavolis, Z. Rekašius ir E. Zabarauskaitė.

Spaudai paruoštas ir greit pasieks skaitytojus sekantis Santaros "Žvilgsnių" biuletenio numeris. Biuletinį redaguoja D. Sakalauskaitė. Šiame n-ry tilps keli idomūs straipsniai, pilni kovos dvasios... Biuletenis leidžiamas Chicagoje.

Pereitą savaitgalį Chicagoj susirinkęs Santaros aktyvas turėjo pasitarimą, kuriame dalyvavo ir Santaros mecenatas **ponas J. Bačiūnas**. Buvo aptarti LTB rinkimai, spaudos problemos ir sekantis Santaros visuotinis suvažiavimas.

Pereitą sekmadienį Chicagoje, Lietuvių Auditorijoje, iš toli ir iš arti sugūžėję santariečiai, atšoko dviejų veiklių santariečių vestuves. Susitukę pereitais metais buvęs Santaros C.V. pirmininkas Raimundas Mieželis, ir dabartinė Santaros Chicago skyriaus sekretorė Dalia Modestavičiūtė. Aštuonios poros pajaunių palydėjo šiuos du santariečius į šv. Panelės Gimimo bažnyčią, kad priimtų palai-

minimą ir prisiektą amžiną ištikimybę. Iš santariečių pamergės buvo: Lionė Liškūnaitė, Gražina Sabaliūnaitė ir Aldona Gudaitytė - Žibienė. Pabroliai: Valdas Adamkavičius, Zenonos Rekašius, Leonas Sabaliūnas, Horstas Žibas, Julius Šmulkštys, Aras Mieželis ir Gabrielius Gedvila. Vaišėse Lietuvių Auditorijoje dalyvavo maždaug 400 žmonių. Jaunieji gavo daug telegramų iš įvairių Amerikos vietų. — Kanados, Vokietijos ir Lietuvos.

Linkime Daliai ir Raimundui daug laimės ir geros kloties jų ateities keliuose.

* * *

Ši sekmadienį, balandžio 27 dieną, įvyksta Lietuvių Tautinės Bendruomenės rinkimai. Rekomenduojame balsuoti už žemiau išvardintus asmenis, kurie yra užtenkamai kvalifikuoti, kad sugebėtų kompetentingai atlikti pareigas LTB ir pilnai suprastų įsipareigojimus, kuriuos šis organas turi lietuvių visuomenės kultūriniam gyvenime.

ADAMKAVIČIUS VLADAS, 31 m., studentas, Chicago, Ill.

BACIUNAS-BACHUNAS JUOZAS, 66 m., ūkinink-versl., Sodus, Mich.

BALYS JONAS, 49 metų, fed. tarnautojas, Washington, D. C.

ČIŽIŪNAS VACLOVAS, 59 metų, mokytojas, Paterson, N. J.

DEVENIENĖ ALENA, 52 metų, ūkininkė, Watertown, Conn.

GIMBUTIENĖ, MARIJA, 37 metų, archeologė, Boston, Mass.

GURECKAS ALGIS, 35 metų, buhalteris, Brooklyn, N. Y.

KAPOČIUS JUOZAS, 50 m., Liet. Enc. leidėjas, Jamaica Plain, Mass.

KATILIŠKIS MARIUS, 42 metų, rašytojas, Lemont, Illinois.

KETURAKIS, BRONIUS, 48 metų, ats. kar., Milwaukee, Wisconsin.

KUČIŪNAS ALEKSANDRAS, 44 m., muzikas, Chicago, Ill.

LANDSBERGIS, ALGIRDAS, 33 m., rašytojas, Queens, New York.

MIEŽELIS RAIMUNDAS, 26 metų, ekonomistas, Chicago, Ill.

MKULSKIS ALFONSAS, muzikas, Cleveland, Ohio.

SKARDŽIUS PRANAS, 58 metų, profesorius, Washington, D. C.

ŠKĖMA ANTANAS, 47 metų, aktorius, Brooklyn, New York.

ŠMULKŠTYS LIUDAS, 55 metų, teisininkas, Chicago, Ill.

ŠMULKŠTYS, JULIUS, 27 metų, univ. lektorius, Bloomington, Ind.

TRAKIS ANSAS, 45 metų, kunigas, Chicago, Illinois.

TRUMPA VINCAS, 44 metų istorikas, Washington, D. C.

VALAITIS JONAS, 35 metų, gydytojas, Chicago, Illinois.

PETRO ŠIRVOKO NUOTYKIAI

Vienas aukštą mokslą lankęs žmogus, Bostono sieloganis, atsiuntė Petrui Širvokui laišką, patardamas jam susipažinti su Betinos Baxter stebuklais. Šis štukorius, matyt, nežino, kad Petras Širvokas savo knygoje yra aprašęs daugiau stebuklų ir su juo nutikusiu įvairiausių nuotykių, negu bet kurios panos knygoje galėtų būti suminėta. Švaisto knyga apie Petro Širvoko stebuklus ir nuotykius bus pasiųsta, kai du doleriai ateis tokiu adresu: **NAUJIENOS, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois.**

REMKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIEŅOSE"

ŠYPSENOS

Meno žinovas

— Turiu tamstai gerą kandidatę į žmonas. Jauna, turtinga, tik...

— Kas "tik"?

— Tik turi kreivas kojas?

— Nekenkia. Aš mėgstu roko stilių.

Pripilk!

South Bend, Ind. — James Lane, 23 m., gazolino stoties tarnautojas, klausia sustojusio motoristo:

— Pripilti?

Motoristas linktelėjo galva, atkišo krepšelį ir revolverį. Lane supylė savo turėtus \$15, ir plėšikas nė aciū netaręs nuvažiavo.

Po traukinio nelaimės

— Ar aną pirmos klasės vagoną patikrinai? — klausia viršininkas eilinio policininko.

— Taip, pone viršininke.

— Patikrinimas per ilgai truko. Kas ypatingo?

— Nieko ypatingo, pone viršininke. Tik turėjau surašyti protokolą. Mat, ten radau lavoną su antros klasės biletu.

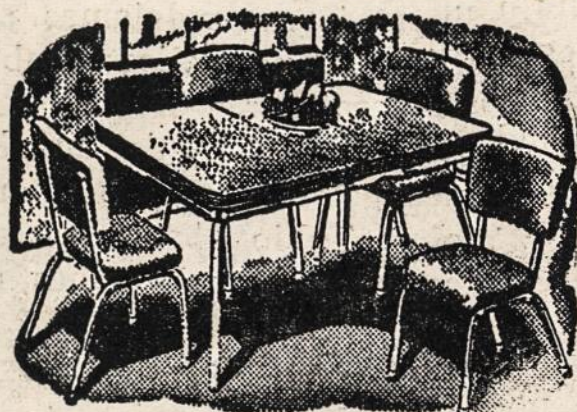
Jis pasakys...

— Petrai, ar nematei pono Juozaičio? — klausia publikoje irdamasis Jonas, pamatęs savo draugą.

— Parodyk man, kaip jisai atrodo, tai tau pasakysiu! — atsako Petras.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

PAVASARINIS IŠPARDAVIMAS -- SPECIALIOS NUOLAIIDOS

5 gabalų, 36"x60",
DINETTE \$4950

Miegamoji sofa, kėdė
otomanas už \$14995

PIRKĖJAS GAUS
GERĄ DOVANĄ.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, Sav.

ROOSEVELT FURNITURE CO.

2310 W. Roosevelt Road Tel.: SEeley 3-4711

Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30.

Mes
mokame
Aukštą
Dividendą

MIDLAND

Savings and Loan
Association

PER 40 METUS
VISI LIETUVISKI
KOLONIJŲ
SAUGIAUSIA IR
PĖLINGIAUSIA
TAUPYMO
BENDROVĖ

4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719

AUGUST SALDUKAS Prezidentas

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materialų.

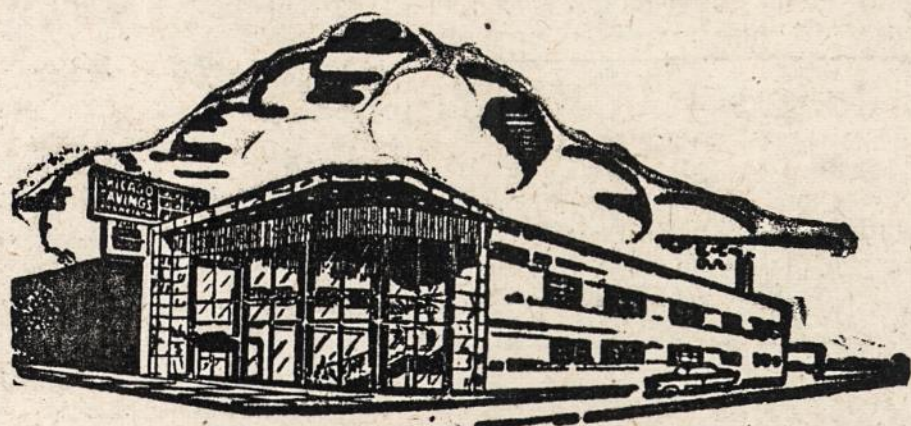
CARR-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET

Tel.: VICTORY 2-1272

STANLEY LITWINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

6245 South Western Ave.

Tel.: GROvehill 6-7575

Chicago, Illinois

ATDARA: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8. Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį atdara nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

Remiantis Chicago Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 metais, jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tik saugumą — jų apdraudimą iki \$10,000.00, augstą dividendą, bet ir daugelį kitų patarimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.

Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniškiausių įrengtų visoje Illinois Valstybėje.

Milijonai dolerių prieinamoms sąlygoms morgičių paskoloms perkant, statant arba refinansuojant. Lengvi išmokėjimai. (Ant tinkamų nuosavybių darome paskolas net 25 metų išmokėjimams).

Rašykite dėl informacijų.

Mūsų turtas arti \$24,000,000.00.

(Atkelta iš 5-to psl.)

sta estetika ir etika. Realizme autorius apvaldo medžiaga kaip savo kūrybinę kompoziciją, bet nenužengia žingsnio toliau, kur vaizdavimas gali likti subjektyviu.

Kodėl tam visuotiniam terminui prikergtas "socialistinis realizmas"? Be abejo, pabrėžti kovingumo primatą, tai taip sakant yra subjektyvus realizmas, kur subjekto vardu prašneka galingoji rašytojų diktavimo mašina, leninizmo dialektika. Tai yra užmaskuota agitacija tarybiniam žmogui; ar tai yra poezija ar proza, ar muzika, ar baletas. Ir egzaminas čia visad bus išlaikytas tada, kada tiesiogiai ar netiesiogiai išrodytas savos ideologijos primatas prieš bet ką kitą.

Tai akyvaizdžiai tvirtina poetas Mozurianas pereitųjų metų "Literatūros ir Meno" savaitraštyje. Ji srašo: jaunieji poetai turi suprasti, kad nėra ir negali būti poezijos be gilaus ir betarpiško jausmo.

Tas "didelės ir reikšmingos minties" reikalavimas kvepia į mus aprioriniu poetinio polėkio nuvainikavimu. Kontroluojamos literatūros rašytojas negali reikštis individualiai, ignoruodamsa kaž kieno trečio mintis, kurios laikomos didelės.

Tad, kada mes skaitom, kad Simonaitytė rašo romaną iš savo gyvenimo. Putinas baigia antrą "Sukilėlių" dalį, Augustinas Gričius leidžia feljetonų rinkinį, Chilvickas parašė dramą apie "pažangiųjų jėgų kovą prieš buržuazinę reakciją", ir Čyzius pastatė dramą, ir Biečiauskas išleido novelių knygą, ir Kernagis ruošia dramą — mes žinome ir žinosime — vaizdavimo metodas visur įteisintas socialistinis realizmas, apriorinė ideologinė uniforma, kurios varijantai yra kūrėjo intelekto ir talente, bet bazė ričiuojančiame ir nematomame centre, kuris tvarko literatūros gyvenimo uniforminę ideologiją.

Siužetai įvairūs ir spalvingi, bet taboo: kas tinka ir kas netinka. Draminė įtampa įvairių gamų, bet taboo: kas tinka ir kas netinka. Sielų inžinierius nėra vakaruose suprantas kūrėjas, valdąs savo idėją, savo vaizdavimo metodą ir savo išvadas iš pavaizduoto. Tarybų šaly "pažangiųjų jėgų kovą prieš buržuazinę reakciją" argi nešviečia ir Putino "Sukilėliuose"?

Lietuviai rašytojai klusniai neša uždėtą jungą. Jie rašo, jie kūrta tą naują tariamai literatūrinį pasaulį, kuris gal tēra tik laisvo literatūrinio gyvenimo sūrogatas, nors jiems ten ir atrodo, kad verta ir taip kūrta, kaip juos mokina, kaip jiems tiesioginiai ar netiesioginiai liepia. Šuva ir kariamasi pripranta.

Iki šiol iš tos gausingos rašančiųjų šeimos dar neatsirado to, kuris kaip rusų Pasternakas, išsmugelinotų savo kū-

MOKSLO ŽINIOS

Isteigtas smagenų bankas

Kaip jau yra įsteigti "atsarginių kūno dalių bankai", pvz. kaulų, kraujo arterijų ir akių luobelų (cornea), lygiai Mercy ligoninėje, Chicagoje, įsteigtas pirmas smagenų bankas pasaulyje. Tai yra būdas paruošti ir išlaikyti galvos cėrebrinį ir nugarkaulio skystį. Tas skystis yra vandeninga substancija, kuri plaukioja smagenų tuštumose ir žemyn nugarkauliu. Normaliai žmogus turi to skysčio apie trečdali butelio (pint). Tas skystis tarnauja smagenims kaip maistas ir apsaugo juos nuo sutrenkimų. Tas skystis gaunamas, kai X spinduliais dia-gnozuojami smagenys. Anksčiau jis buvo numetamas, o dabar yra užšaldomas sterilizuotuose plastikiniuose inde-liuose ir panaudojamas atšildžius iki normalios kambario temperatūros. Cerebro - nugarkaulinis skystis naudojamas galvos smagenų operacijoms. Tokio "banko" įsteigėjas yra Mercy ligoninės neurochirurgas Dr. Voris.

rinį vakaruosna, kur tą "socialistinį realizmą" pavaizduotų tikrojo realizmo metodu. Tuo faktu lietuviai rašytojai tarybinę Lietuvą "duoklę slibinui" neša pavyzdin-gai. Nebandę bėgti iš tėvynės, jie žinojo, kas juos laukia. Ir jie savo apsisprendimą vykdė. Nebėgęs intelektualas pasirinko savanorio vergo padėtį, statyti kažink kam nežinomas pyramides, ir save paversti tik statybine medžiaga. Tas dėsniis turėjo būti aiškiausias kūrybos žmogui. Į jų batus jau kiša kojas prieauglis, ir kontinuitetas gimdo mums tą reiškinį, kurį ateitis vadins "sovietinės baudžiavos literatūra". Tremties literatūra gali užgesti, išnykus fiziniai, anoji literatūra gali ilgai gyventi, bet gyvenimas tėra tik merdėjimas.

DR. ANNA BALIUNAS

AKIU, AUSU, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAİKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: aksdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus.
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WAIBrook 5-5076
Tel.: PROspect 8-7177

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val: kas dieną po pietų 1-3; vak. 7-8 tikrai antradieniais ir penktadieniais. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas.
Rez.: 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REpublic 7-7868

WAIBrook 5-9106 — RANDolph 6-1190

DR. JONAS G. BYLA

nervų-smegenų ligos, chirurgija
104 SO. MICHIGAN AVE.
Kambarys 615
Konsultacija tik susitarus

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencijos: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad. Ketvirt. ir Penktadieni nuo 1-4 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5. Trečiad. ir Šeštadieni tikrai susitarus

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEVERly 8-8244

DR. T. DUNDUIJS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadieni pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAIZIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniais 1-4 val. p. p. Trečiadieniais uždaryta.

DR. A. JENKINS

PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 po pietų ir 7-9 vakaro. Trečiad. ir šeštad. uždaryta.
Ofiso telefonas: PROspect 6-3838
Rezid. telefonas: REpublic 7-9199

GROvehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIU LIGU SPECIALISTE
IR PRITAİKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius.
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso ir bufo tel.: OLYmpic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 SO. 49th CT., CICERO
Kasdien 10-12 ir 4-7 val. Trečiad. ir šeštad. tik 10-12 val.

Telef.: Ofiso ir bufo OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniais uždaryta. Šeštadieniais 12-14 val.

Butas: 1634 So. 49th Ave., Cicero, Ill.

Ofiso telefonas: LAFayette 3-3210

Jei neatsiliepiu, šaukite KEDzie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGE
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val. kasdien po pietų nuo 12-2:30. Daily afternoons.
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3. 6-9. Trečiadieniais tik susitarus.

Rezidencijos: PROspect 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
(71-oji ir Campbell Ave.)
Ofiso tel.: HE 4-1202 arba RE 7-9700
Valandos: pirmad., ketvirtad. ir šešt. 1-4 val. p. p.; antrad. ir penkt. 5-8 v. v. Trečiadieniais uždaryta.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR-6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGU SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniais uždaryta.

Dr. Julia Monstavičius

GYDYTOJA IR CHIRURGE
10748 SO. MICHIGAN AVE.
Tel.: PU 5-6766
Nakti skambinti rezidencijon.
1653 W. 103rd St., Beverly Hills
Tel.: BEVERly 8-3946

Darbo valandos: nuo 6 iki 9 val. po pietų kasdien. Išskyrus trečiadienius. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. po pietų.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTU GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(įėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p. 7-9 p. m. Šeštadieniais 10-12. Trečiadieniais uždaryta.

Telef.: LA 3-4949 — namu CE 3-7786

DR. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4645 SO. ASHLAND AVENUE
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8 Ser. Subat. ir Nedėl. tik susitarus
Ofiso telefonas: YARds 7-4787
Namu telef.: PROspect 6-1930

Jei neatsiliepiu viršutiniai telefonai, šaukite Midway 3-0001

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

—SATURDAY, APRIL 26, 1958

Telef. ofiso: CLIFFside 4-7896

Rezid.: LAFayette 3-1172

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šešt. 2-6 val. popiet. Išskyrus šeštad.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Bendra praktika, spec. MOTERU ligos
OFISAS: 5100 SO. WESTERN AVE.
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v., šeštadieniais 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS

2458 WEST 71 STREET

Kampas 71 ir Campbell Ave.

Ofiso telef.: HEMlock 4-2123

Rezid. telef.: GIBson 8-6195

Valandos: pirmad. ir ketv. nuo 5 iki 9 val. vak., antrad. ir penktad. nuo 1 iki 5 val. popiet. Šeštad. nuo 2 iki 4 val. popiet. Trečiadieniais uždaryta.

Tel.: ofiso ir rez. PROspect 6-9400

Dr. Ona Vaskėvičius

(VASKĖVIČIUTE)

GYDYTOJA IR CHIRURGE

6248 SO. KEDZIE AVENUE

Val. kasdien nuo 1-3 popiet. ir nuo 6-8 val. vakaro; šeštad. 1-4 popiet. Trečiadieni ir kitu laiku tik susitarus.

C. Z. VEZELIS

DANTU GYDYTOJAS

4645 S. ASHLAND AVE. YA 7-2244

Val.: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniais uždaryta.

Tel.: ofiso VI 2-1581; rez.: VI 2-0742

DR. V. VILČIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

802 WEST 31st STREET

(kampas Halsted ir 31os gatvės)

Priėmimo valandos: 2-4 ir 6-8 val. Šeštadieniais 2-4 val. po pietų. Sekmadieniais uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS

Aparatai, Protezai, Med. Bandžai, Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1.

ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.

2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill.

Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIU GYDYTOJAI

Dr. Ant. Rudokas, Opt.

4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7381

Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus.

VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiadieni uždaryta). Šeštadi 10 ryto iki 3 n. p.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIU GYDYTOJAS

25 metų patyrimas

Tel.: YARds 7-1829

Pritaiko Akinius

Kreivas Akis

Atstaiso AKIS

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė

756 WEST 35th STREET

Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8. Treč. uždaryta. Penkt. ir šeštad. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras

MICHEL

Optometristas-Orthoptistas

Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivas akis be operacijos. Įveda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti negirdintiems. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.

4654 SO. ASHLAND AVENUE

Telefonas: YARds 7-6616

Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.

DR. S. VAITUSH, Opt.

Patengvins akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimo, svaigimo arba aptemimo, nervuotumo, skaudėjimo, akių karcio. Atitaisau trumparegystę ir toliaregystę. Priren-giu teisingai akinius. Visuose atsitiki-muose egzaminavimai daroma su elek-tra, parodancia mažiausias klaidas. Speciali atyda kreipama į mokyklos vaikus.

VALANDOS:

Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.

Šeštadieniais iki 4 val. vakaro.

Trečiadieni ir sekmad. uždaryta.

4712 S. ASHLAND AVE.

YARds 7-1373

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

Gražiai atidaryta dail. V. Jonyno paroda

Praėjusį šeštadienį, bal. 19 d. Čiurlionio Galerijoje (Jaunimo Centre, 5620 S. Claremont ave.), įvyko dail. Vytauto K. Jonyno 50-ties metų sukakties proga meno parodos atidarymas. Galerija buvo pilna meno mėgėjų, spaudos atstovų bei inteligentijos.

Vos iš lėktuvo išlipęs atvyko ir pats sukaktuvėninkas Jonynas, truputį "sustingęs" po kelionės. Mat, vos baigęs savo pasakaitą Fordhamo universitete, sėdo į lėktuvą ir po kelių valandų jau buvo Chicagoje. Čiurlionio Galerijos vadovybės vardu M. Šileikis pravedė parodos atidarymą, trumpai primindamas, kad Čiurlionio Galerija įkurta taurių lietuvių pasiaukojimu ir darbu, kaip mūsų tėvynei dovana. Ji konservuoja meno kūrinius, rengia parodas ir rūpinasi meno estetikos kultūra. Jis pakvietė Lietuvos konsulą Dr. P. Daužvardį atidaryti parodą. Konsulas pasveikino dail. V. K. Jonyną jo 50-ties metų sukakties ir parodos proga, palinkėjo sėkmingos kūrybos ateityje. Po konsulo kalbos pats jubilatas Jonynas pasakė išsamią kalbą (apie tai buvo jau rašyta). Jis padėkojo visiems jo parodos rengėjams: L. A. Menininkų Klubui, Čiurlionio Galerijos vadovybei, kolegoms ir svečiams. Kun. J. Kubilius, Jėzuitų namų šeimininkas, pasveikino dailininką palinkėdamas jam kurti, nepailsti ir puoselėti lietuvišką kultūrą.

Antroji programos dalis

Po parodos atidarymo vakaro vedėjas pranešė svečiams, kad didžiojoje salėje yra LAMK surengtas pobūvis dailininkui Jonynui pagerbti, kostiumų konkursas ir programa. Dėl laiko stokos sveikinimai sukaktuvėninkui buvo nukelti pobūvio metu. Susirinkusieji apžiūrėjo parodą, Čiurlionio Galeriją antroje pusėje sienos, kuri skiria parodų salę. Pobūvio vakarui vadovavo LAM Klubas vicepirmininkas rašytojas Povilas Gaučys. Jis pasveikino Jonyną ir susirinkusius į pobūvį. Perskaitė atsiųstus dail. Jonynui sveikinimus, jų tarpe nuo dail. Ad. Galdiko sveikinimas. Daug kas sveikino žodžiu ir daug linkėjimų buvo. Rašytojų vardu kalbėjo St. Tamulaitis, pabrėždamas menininko ir rašytojo bendravimą kūrybiniame darbe ir kaip tas bendravimas vyksta.

"Jokios meno srities atstovai taip glaudžiai nebendrauja su rašto žmonėmis, kaip aktoriai ir dailininkai. Savo menu dailininkai visad artimi rašytojams. Jie artimi aniemis ne tik pačioje dailės kūryboje, ne tik šiame reikšmingame procese, kur pirminiai kūrinio eskizai, kūrinio kompo-

zicija, idėjų išforminimas, nuotaikų pabrėžimas, tokios ar kitos spalvų gamos, pagaliau visas kūrinio koloritas taip primena literatūrinio kūrinio gimimą.

"Dailininkai artimi rašytojams pirmiausia dėl to, kad neretai jie pirmieji išranda naujas dailės kryptis, kurias vėliau savaip, žodiniame mene, kultivuoja ir rašytojai. (Jei įvyksta priešingai, t. y. jei dailininkai paseka rašytojus naujose meno srovėse — anas artimas jų visų bendravimas tuo labiau lieka pabrėžtinu ir reikšmingu). Bėt kas itin būdinga, kad dailininkai ir tiesiogine kūrybine prasme glaudžiai bendrauja su rašytojais.

"Nekalbant jau apie svarbesnių leidinių meninę priežiūrą, — dailininkai ir tikruosius literatūrinius kūrinius padeda geriau suprasti skaitytojui. Nerasi šiandien turbūt nė vienos literatūros meno knygos, kur dailininkas nebūtų pridėjęs savo rankos. O kur plastinio masto literatūros kūrinių iliustravimas! Kur dailininko įsijautimas į rašytojo idėjas, charakterius, gamtą, nuotaikas! Kas būtų iš vaikų literatūros, jei dailininkas rašytojui nepadėtų?!... Neretai pats rašytojas nustemba, kai savo akimis pamato reikšmingesnes savo kūrinio vietas taip puikiai dailininko supratas, pabrėžtas ir taip tiksliai (dar kartais geriau, kaip jo pačio) plastiniais vaizdais išformintas."

Svečiams prie stalų užkandžiaužiant, programos pajvairinimui ponias Mastienė gražiai padainavo keletą numerių solo, kurių tarpe arija iš op. "Gražina". Antanas Nakas akompanavo. ALT pirmininkas L. Šimutis pasveikino dail. Jonyną, papasakodamas keletą Churchillio ir kitų politikų sąmojų. Po to dail. Jonynas nuoširdžiai visiems padėkojo, lyg atsiprašydamas, kad jis padaręs tiek daug rūpesčio savo mieliems prieteliams. Pasidžiaugė, kad LAM Klubas įsteigė Čiurlionio Galeriją. Trumpai dar kalbėjo dail. J. Pautienius, pareikšdamas, kad Čiurlionio Galerijos atsiradimas Chicagoje yra didelis ir reikšmingas dalykas išsivijoje, kad buvo atsieltas vienas iš reikšmingiausių dalykų mūsų kultūriniame gyvenime.

L. A. Menininkų Klubas pirmininkas dail. Z. Kolba pakvietė aktorių Balį Račkauską pravesti tautinių drabužių konkursą. Orkestrui grojant Račkauskas įmaršavo su būriu gražiais lietuviškais kostiumais pasipuošusių lietuvių. Po kelių maršų jį komisija, kuri buvo sudaryta iš autoritetingų asmenų: dail. V. K. Jonyno, dail. Adomo Varno, kun. P. Celiešiaus, p. Prišmanto ir dail. M. Šileikio, padarė spren-

dimą. Beje, buvo ir puopliarumo premija, kurią nubalsavo pati publika. Reikia pasakyti, kad kostiumų buvo labai gražių, tik tai kai kuriems truko spalvinio suderinimo ritmo bei niuansų. Pirmą premiją, dail. Br. Murino akvarelinį paveikslą, laimėjo Narutė Česnakavičiūtė; antrąją premiją J. Lieponio paaukoto gražią stalinę lempą, laimėjo Vida Tamašiūnaitė; (ji laimėjo ir populiaraus premiją — gėlių puokštę); trečią premiją, J. Karvelio paaukoto naują P. Galaunės "Lietuvių liaudies menas" knygą, laimėjo Marija Kaspūnienė. Laimėjusios premijas ir jūrą komisija kartu nufotografavo.

Vėliau buvo išleistas "kultūrinis krokodilas" (ilgas pyragas) bilietų keliu.

Bendrą paėmus, kaip parodos atidarymas, taip ir pobūvis, bei pabaigoj šokiai, praėjo kultūringai ir gražiai.

Dail. Jonynas grįžo į New Yorką, nes jo pareigos universitete neleido ilgiau pasilikti. Bet jo paroda pasiliks Čiurlionio Galerijoje ligi gegužės 4 d. Savaitgaliais valandos: šeštad. 9 iki 9 v. v., sekmad. 12 iki 9 v. v., kitom dienom — nuo 7 iki 9 v. v.

MENO INSTITUTE KELETAS IDOMIŲ PARODŲ

Chicagos meno institute bal. 27 d. baigiasi futuristo Umberto Boccioni kūrinių paroda. Galerijos numeris 12.

—o—

31-ma tipografinio meno paroda, surengta Society of Typographical Arts baigiasi gegužės 11 d. Galerijos numeris 11.

—o—

Nuo geg. 8 d. iki birželio 8 d. bus surengta didelė Boris Anisfeld meno paroda. Anisfeld yra ilgametis Ch. meno instituto mokyklos tapybos skyriaus mokytojas, rusas, gimęs Besarabijoje.

—o—

Kam idomu, gali pamatyti Okeanijos primityvaus meno kolekcijas muziejaus galerijose Nr. L4-L4A.

BŪKITE TIKRI,

kad jūsų dovanojami siuntiniai į Lietuvą, Latviją, Ukrainą ar Sovietų Sąjungos dalis

YRA 100% APDRAUSTI

Siųsdami savo pakietus, būkite tikri, kad jūs siunčiate juos per autorizuotą firmą ir reikalaukite apdraudės įrodymų.

Jūsų pačių interese turėti reikalus su patikima bendrove, kuri yra biznyje daugiau, kaip 25 metų. Mes didžiuojamės savo mandagiu, asmeniiniu, atidžiu ir greitu patarnavimu.

Gautus paštus siuntinius mes pakvituojame ir pasiunčiame sąskaitas per 24 valandas.

Atsilankykite į bet kuri mūsų skyrių ir pareikalaukite Vedėjo parodyti jums paliudytą kopiją apdraudės poliso nuorasa nuo DŪRŲ IKI DŪRŲ. Reikalaukite mūsų pukių katalogų.

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

716 Walnut Street,
Philadelphia 6, Pa.
Walnut 5-3455

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
Telephone: LYceum 5-0900

390 West Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Telephone: Andrew 8-8764

39 Raymond Plaza, West
NEWARK 3, NEW JERSEY
Telephone: Mitchell 2-5334

4102 Archer Avenue
CHICAGO 32, ILLINOIS
Telef.: FRontier 6-6399

6446 Michigan Avenue
DETROIT 10, MICHIGAN
Telephone: TAshmore 5-7560

1313 Addison Road
Cor. Superior Ave. & 71st St.
CLEVELAND 3, OHIO
Telephone: UTah 1-0807

683 Hudson Avenue
ROCHESTER, N. Y.
Telephone: BAker 5-5923

Reikalaukite telefonu arba raštu mūsų paskutinę informacijų knygutę.

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

su iš anksto apmokėtu maitu ir 100% garantuoti

NAUJI DAIKTAI, MEDZIAGOS,
ODA, VAISTAI, MAISTO PRODUKTAI

Geriausioji rekomendacija mums, tai daugelis tūkstančių klientų visame Jungt. Amerikos Valstybių krašte

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 So. State Street, Chicago 4, Ill.

Ar esate matę mūsų puikų medžiagų (vilnonių, sintetinių, medvilninių), odų, skepetaičių, kojinių, etc., pasirinkimą?

Mūsų firma turi savo atskirą sutartį su turistų Maskvoje nuo 1947 m.

Nemokamai vieta mūsų klientų automobiliams pastatyti.
Telefonas: WAbash 2-9354
Reikalaukite naujų katalogų.

Mes išsiunčiame Jūsų siuntinius tiesiai iš Chicago ir pristatome kiek tik galima greičiau.

EGOISTAS

Jis buvo miręs. Ilgą laiką nebegyveno. Tiesa, jis atlikinėjo visas gyvo žmogaus funkcijas: gulė, kėlė, vaikščiojo, valgė, gėrė.

Su ja susipažinau vieną šeštadienio vakarą kažkokioje spektaklyje, kažkokios mėgėjų grupės iš kaimyninės stovyklos suruoštame. Jis irgi buvo su ja. Jo visad plieniniame veide ir hipnotizuojančiose žaliuose akyse išsiskaidė paslėptą džiaugsmą. Ir buvau patenkintas, kad mano draugas surado. Po jo sužadėtinės mirties, jau penkeri metai, jam moteris nebuvo moterimi. Jis jų ir neieškojo, nes buvo tikras, nerasiąs tokios, kurios neteko. Apie jį moteris vaikščiojo, bet jis buvo vieno-
 — Aš manau, taip.
 Bent aš taip galvočiau, būdamas išsiskyrusios moters ir dar motinos, vietoje. Ergo, ji yra beveik tikra, kad jos antiras vyras irgi norėtų turėti vaikų, o, greičiausiai, ir ji pati.
 — Jau suprantu, kur taikai.
 — Taigi, sakysim, ta moteris išteka ir vėl tampa motina. Jos pirmojo vyro vaikas, kuris jai lygiai brangus, mylimo ir mylinčio, vyro visuomet arba, jei nori, nors dažniausiai, bus paliekamas antroji vietoj, gal net skaudžiamas. Reikia labai kilnaus vyro, kad sugebėtų mylėti lygiai savo vaiką, kaip ir svetimo vyro. Arba, bent vyro, apsišarvavusio puikiais norais, to skirtumo neparodyti. Pagaliau, meilė per prievartą — tai ne meilė. Vaikas savo širdelėje tuoj pajus tai. Moteris kentės, jai bus skaudu, bet kažin, ar ji drįs iš vyro, mylimo ir mylinčio, prašyti arba reikalauti mylėti abu lygiai. Ir kažin, ar turės logiško pagrindo reikalauti. Moteris kentės dvigubai: už vyrą ir už vaiką, o vyras irgi taps nepatenkintas ne savimi, kad nesugeba abiejų lygiai mylėti, nei žmona, nes ji jau neturės tos giedrios nuotaikos ir džiaugsmo, kuriuo sugebėtų savo vyrą apsiausti, kuriuo galėtų jo sielą pasiekti.
 — Suprantu.
 — Ir šiuo atveju iš karto galvoju, kad ji vaidina prieš mane. Aš maniau, kad ji mane myli, nes iš jos elgesio su manim per ilgą susitikimą eilę, iš jos nepaprasto atvirumo man ir visiško pasitikėjimo manimi kitaip negalėjau spręsti. Visas jos gyvenimas nuo mažos piemenaitės ligi paskutinių dienų, visi skaudūs ir sunkūs pergyvenimai, ypač paskutiniame laikotarpy...
 Jis užsiriškė dar vieną cigaretę ir atsistojo, Susimąstė. Jo išbalęs veidas dar labiau pabalo. Tylėjau ir laukiau. Nedrįsau jo pertraukti. Gal jis, pagaliau, ir būtų neišgirdęs mano žodžių. Jis grįžo metus laiko atgal ir užmiršo

— Nemanau, kad tau būtų per daug įdomu, ypač dabar, bet, jeigu nori, gerai, — pradėjo Vytautas, sėsdamasis ant lovos. Patylėjo minutėlę. — Tu žinai pats, kad aš Aldoną

isimylėjau iš pirmo susitikimo. Paprastai tokia meilė nėra pastovi. Iš pradžių ir aš pats maniau, kad tai tik laikinas susižavėjimas. Nenorėjau patikėti, net negalvoju apie kokią didesnę vystymąsi. Tik po kurio laiko supratau, kiek ji man reiškė, būtent, kada ji mano atvirą prisipažinimą atsakė neigiamai. Nors norėjau ją mylėti, bet kartu ir bijojau. Nujautimas diktavo diktavo, kad jos niekad neturėsiu. Protingiausiai būčiau padaręs, jeigu po pirmo susitikimo būčiau pasitraukęs. Bet negalėjau. Kažkas traukė traukė prie jos. Žinojau, kad ji ištekęs ir išsiskyrusi, be to, augina gražų baltomis garbanomis sutvėrimėlį. Man tas buvo vistiek... O, sakyk, ar tu galėtum įeiti į tokios moters vidų, jei... jeigu, pavyzdžiui, ji išimtyli kitą vyrą?

— Aš manau, taip.

Bent aš taip galvočiau, būdamas išsiskyrusios moters ir dar motinos, vietoje. Ergo, ji yra beveik tikra, kad jos antiras vyras irgi norėtų turėti vaikų, o, greičiausiai, ir ji pati.

— Jau suprantu, kur taikai.
 — Taigi, sakysim, ta moteris išteka ir vėl tampa motina. Jos pirmojo vyro vaikas, kuris jai lygiai brangus, mylimo ir mylinčio, vyro visuomet arba, jei nori, nors dažniausiai, bus paliekamas antroji vietoj, gal net skaudžiamas. Reikia labai kilnaus vyro, kad sugebėtų mylėti lygiai savo vaiką, kaip ir svetimo vyro. Arba, bent vyro, apsišarvavusio puikiais norais, to skirtumo neparodyti. Pagaliau, meilė per prievartą — tai ne meilė. Vaikas savo širdelėje tuoj pajus tai. Moteris kentės, jai bus skaudu, bet kažin, ar ji drįs iš vyro, mylimo ir mylinčio, prašyti arba reikalauti mylėti abu lygiai. Ir kažin, ar turės logiško pagrindo reikalauti. Moteris kentės dvigubai: už vyrą ir už vaiką, o vyras irgi taps nepatenkintas ne savimi, kad nesugeba abiejų lygiai mylėti, nei žmona, nes ji jau neturės tos giedrios nuotaikos ir džiaugsmo, kuriuo sugebėtų savo vyrą apsiausti, kuriuo galėtų jo sielą pasiekti.
 — Suprantu.
 — Ir šiuo atveju iš karto galvoju, kad ji vaidina prieš mane. Aš maniau, kad ji mane myli, nes iš jos elgesio su manim per ilgą susitikimą eilę, iš jos nepaprasto atvirumo man ir visiško pasitikėjimo manimi kitaip negalėjau spręsti. Visas jos gyvenimas nuo mažos piemenaitės ligi paskutinių dienų, visi skaudūs ir sunkūs pergyvenimai, ypač paskutiniame laikotarpy...

Jis užsiriškė dar vieną cigaretę ir atsistojo, Susimąstė. Jo išbalęs veidas dar labiau pabalo. Tylėjau ir laukiau. Nedrįsau jo pertraukti. Gal jis, pagaliau, ir būtų neišgirdęs mano žodžių. Jis grįžo metus laiko atgal ir užmiršo

— Nemanau, kad tau būtų per daug įdomu, ypač dabar, bet, jeigu nori, gerai, — pradėjo Vytautas, sėsdamasis ant lovos. Patylėjo minutėlę. — Tu žinai pats, kad aš Aldoną

viską. Gal net ir mane. Jis kalbėjo jau ne mar Jis kalbėjo pats sau. Viską pergyveno iš naujo.

— Kai ji man pasakė manęs nemylinti ir niekados nemylėsianti, aš buvau pritrenktas. Netikėjau tokio aiškiai neigiamo atsakymo. Bet vidujiniai aš turėjau vilties. Nesvarbu, kad jai pasakiau, daugiau neatvažiuosiu. Žinoma, nevažiuavau ir vis laukiau ko nors iš jos. Žiūrėjau, ką ji darys. Ir nuo to laiko, tu, mano draugas, prietelius tu, klausyk, Kęstai, vienintelis žmogus, kuris daug ką žino apie mane, tu, kuris man atstojai brolių, pradėjai važinėti pas ją, nors ir nemylėjai jos... Tu man ją atėmei. Ką aš tau blogo buvau padaręs?..

Jo balsas prikimo ir pasidarė suspaustas, lyg tenoro, manančio apie save labai daug, kada jis mėgina imti augštutinę "c". Jis žiūrėjo į mane kažkokiomis labai klaidiomis akimis. Vos nepradėjau bijoti. Vienu momentu galvoju, kad jis puls ant manęs. Jo kakta aprasojo, lyg darbininko suskaldžiusio bentoną akmenų, o rankos instinktyviai suspaudė kėdės atramą. Jei nulūžtų, pasidarytų lengviau abiem. Staigus traktelėjimas prablaivintų jį, ir jo mintys kelioms sekundėms atitrūktų nuo tos prakeiktos istorijos. Deja, atlošas nelūžo ir nieko neatsitiko — net neprabėgo koridorium žaidžią vaikai, kurie šiaip niekam ramybės neduodavo.

— Ar tu žinai? Jeigu ne, tai žinok! Aš norėjau užmušti tave, sunaikinti tave, kaip slieką. Ne dėl to, kad tu man atėmei ją. Gal ir neatėmei. Gal atėmė pats gyvenimas ir likimas. Dėl to, kad tu apgavai savo draugą, pažeidei draugiškumą. Juk tu žinojai, kad aš be tos moters negaliu gyventi. Tu tą tyčia padarei, tu... egoiste! Ką aš žinau, gal tu ir apšmeižei mane jai ir apdergei mane... ne, nesibijok, aš tau nieko nedarysiu. Tas viskas jau praėjo. Dabar gal aš tau net dėkingas už tai. Cha, cha, cha! Taip, dėkingas. Tuoj pamatysi kodėl.

Aš nežinau, ar tą juoką būtų galima pavadinti juoku. Jis buvo toks nenatūralus, netikras, ir pilnas žūstančio šauksmo, juokas aktoriaus scenoje, kai į jį atstatytas pistoleto vamzdis, ir jis nori įrodyti, kad jam mirtis — juokai. Juokas, verčias stotis ant galvos plaukus ir sukelti šurpulį nugaroje. Bet po kelių sekundžių jis grįžo į save. Patraukė iš baigiančios degti cigaretės ir atsідuso, kaip po dienos darbo iš žagrės iškinkytas arklys.

— Ji ėjo iš vieno glėbio į kitą. Ji nebuvo tokia, kokią aš norėjau turėti. Aš būčiau prazuves su ja. Mane tai kankino. Nors ji ir nemylėjo manęs, bet, Kęstai, žinok, kad ne tai mane labiausiai kankino. Labiausiai kankino jos elgesys. Ji nebuvo bloga, ne, to aš

(Tęsinys 11-me pusl.)

• Parduodu, Pritaikau • ir Įdedu Naujus

moderniškus aliuminijaus langus, duris ir vasarinius tinklius. Apdraudžiu namus, automobilius, langus, baldus ir kitus dalykus nuo ugnies, vagies ir kitokių nelaimių.

Kreipkitės, mielų noru
Jums patarnausiu.

JUOZAS SPAITIS
3261 So. Halsted St.
Victory 2-6469

Jei tenka kentėti nuo užkietėjusių
KORŲ (nuospaudų)
ir nuotrynų, tai vartokite naują
ir skubų skausmų naikintoją
KORN-KIT. Bonkūtė kainuoja tik
\$1.00 jūsų apylinkės drugštyje.

CHICAGO ŠVARIASIAUS IR
MODERNIŠKIAUSIAS DARŽAS
BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

NAUJAS TEPALAS

ir tabletės teikia naujos vilties kenčiantiems nuo reumatizmo ir artrito.
The Star Pharmacal kompanijos, Chicago, chemikas pagamino naują tepalą ir tablečių. Ši nauja kombinacija, žinoma vardais AMERPOL RUB ir AMERPOL TABLET, pripažinta labiausiai efektyvia, malšinant skausmus, kuriuos paprastai sukelia reumatizmas ir artritas.
Ši nauja pasitvirtinusi kombinacija buvo išrasta paraudusiems, uždegimui turintiems sąnariams gydyti, patinimui sumažinti ir nutirpusių raumenų skausmui nuvalinti nuostabiai greit ir su nuostabiais rezultatais. Prašykite vaistinėse. 98c. tepalas, \$3.50 tabletės.

**F & M RADIO
& TELEVISION SERVICE**
Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CALumet 5-9833

A. TVERAS
Laikrodžiai ir Brangenybės
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REpublic 7-1941

**PERKRAUSTYMAI
MOVING**
Leidimai. — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook 5-6063

— Koks šventasis su uodega? — Atsakymą rasite Mūsų KNYGOJE. Gaurama ir AUKŠTŲ NGS tik už \$1.00

(Tęsinys iš 10-to psl.)

dabar nedrįsčiau pasakyti. Man tik atrodė taip, o ji gi buvo kaip ir visos moterys. Tik dabar supratau. Pavydėjau jos visiems, kurie su ja kalbėjo. Ne tik vyrams, bet ir moterims, net ir daiktams, kurie buvo aplink ją ir kuriuos ji lietė savo rankomis. Ir tada prasidėjo mano kova. Aš ėjau pas visas moteris — aš nesirinkau jų. Man buvo vis tiek. Man reikėjo nurimti, man reikėjo isdabrinio moters juoko, moters meilės. Aš jų neapgauindėjau, sakydavau visai atvirai jų nemylėsiąs, bet jos nebėgo nuo manęs. Gal kaip tik dėl to, kad nemylėjau jų, ir nemelavau joms. Ir tada tai tik mane ir palaikė. Šiaip, būčiau neištvėręs. Nesmerk manęs, bet aš norėjau, kad kas nors mylėtų mane, apramintų mane, bučiuotų mane ir švelnios rankos glostytų mano veidą ir plaukus. Aš užmerkдавau akis ir būdavau patenkintas. Bet vėl grįždavo tikrovė nenuginčijama tiesa, kad aš niekuomet neturėsiu moters, kurią myliu.

— Bet aš dėl to tavęs nelaikau sugebėčiau pateisinti.

— Matyt, dėl to tu ir viską išplepėjai.

Kambary buvo jau beveik tamsu, bet dar ne tiek tamsu, kad aš negalėčiau įžiūrėti jo, pasirėmusio abiem alkūnėm į stalą ir delnais suspaudusio savo degančią galvą.

— Aš pats žinau, kad negerai dariau, — pradėjo jis tyliu lėtu balsu. — Bet aš nenorėjau mirti. Aš norėjau gyventi... ir gyvenau. Tai buvo kova dėl gyvenimo. Tai pirmas perijodas — noras nugalėti savo pavydą, tikriau, egoizmą. Jei nebūčiau buvęs egoistu, tau, savo draugui, vieninteliui draugui, nebūčiau pavydėjęs. Arba visiems kitiems. Ir, štai, isikaliau sau į galvą, kad ji turi būti laiminga. Juk jei tu myli moterį, nori jai gero, ar ne? Aš jai norėjau gero ir pasistengiau nugalėti pavydą ir kartu egoizmą.

Nors jo veido negalėjau įžiūrėti, bet supratau, kad jis šypsosi ir neabejoja, kad ta

šypsena tikra ir nuoširdi. Jis patenkintas savimi, kad patenkino savo ambiciją ir nugalėjo save. Ak, mielas mano drauge, tu ir mane verti šypsotis! Kada nors aš tau pasakysiu, kad tu gerai pagalvotum, ir suprasi, kad, priešingai, dar didesniu egoistu tapai.

Jis uždegė šviesą, o jo veidas buvo giedras, kaip aną šeštadienio vakarą kada jis buvo su ja.

— Aš visiems ir jai pačiai tasyk pasakiau, kaip tu pats žinai, kad jos ne tik kad nemylė, bet net nemylėjau. Aš supratau, kad šituo melu pats save labai pažeminau jos akys. Bet nenorėjau būti vienu pasigailėjimo kitų — pajukos objektu.

— Mielas drauge, tu žinai, kad aš myliu tave! Labiau, siai už tavo egoizmą. Tavo išdidumas ir ambicija neleido tau žemintis ir prisipazinti, kad tavęs nemylė moteris, kurią tu myli. Aš mačiau — tu puikiai suvaidinai. Tu galėjai savo kaukę užsidėti prieš visus, net prieš ją, bet tik ne prieš mane. Tu, juokdavai kaukę prisidengęs, galėjai būti linksmas ir nerūpestingas visur ir visuomet. Bet man tavo juokas buvo per daug švelnus, o tavo besišypsančių lūpų kertėse per daug paslėpto kartumo.

— Ilgainiui aš nugalėjau ir meilę. — Minutėlę patylėjo. — Ir tikrai, Kestai, dabar net nežinau, ar šią savo gyvenimo ištrauką kada nors pavyks galutinai ištraukti iš savęs. Nors viskas buvo kvailystė, nesusipratimas.

— Idomus nesusipratimas, ypač tau.

— Mudviem abiem jis idomus, Kestai.

Jo akys vėl prisipildė liūdesio, kaktoj atsirado jam būdinga raukšlė.

— Ir kokios pasekmės? Pats matai. Sugriuvo pasitikėjimas moterimis, meile, nuoširdumu. Argi aš dar kada galėsiu mylėti moterį? Gal... Kai ne rando širdy nebeliks. Tik jei vėl atsitiktinumas mane kada suves su moterimi... Po kiek laiko... Gal po ilgesnės eilės metų. Bet jau bus tada vėlu — tokios karčios šypsenos jame nesu matęs, — aš būsiu senas.

— Metai nieko nereiškia.

— Netiesa. Nesvarbu, kad metai sendina žmogaus kūną, veide prikapoja raukšlių, ar plaukuose priberia sidabro. Arba iš viso tuos plaukus išberia, — vėl šypsena. — Tas nesvarbu. Svarbu tai, kad metai apkarpo žmogaus energiją, mažina idealizmą ir daugeliu atvejų atima geruosius troškimus.

Aš atsistojau. Man viskas buvo aišku. Man aišku, kad šis, anot jo, nesusipratimas yra nesusipratimas tikra to žodžio prasme. Man aišku, kad jis ją tebemyli. Ir jis atspėjo jos mintis. Jei ne jo praeiktas egoizmas ir ambicija, jis nueitų pas ją ir pasakytų jai tai, ką dabar man pasakė.

Dalyvaukime Lietuvių Bendruomenės Tarybos ir Pasaulio Liet. Bendruomenės Seimo rinkimuose 1958 m. balandžio 27

Chicagoje ir apylinkėse balsuojama šiose vietose:

18-tos GATVĖS APYLINKĖ:

New Mode rūbų valykloje, 727 W. 18th Street.

NORTH SIDE:

Šv. Mykolo parapijos salėje, 1644 W. Wabansia Ave. Nuo 8 val. ryto ligi 5 val. vakaro.

MELROSE PARK:

Crystal Lounge, 15th Street ir Lake Ave. kampas Nuo 12 val. ligi 5 val. vakaro.

WEST SIDE:

Aušros Vartų parapijos mokyklos aštuntame skyriuje Nuo 10 val. ryto ligi 5 val. vakaro.

TOWN OF LAKE:

St. Ramanausko krautuvėje, 4559 So. Hermitage Ave. Nuo 9 val. ryto ligi 5 val. vakaro.

BRIDGEPORTE:

Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted Street Nuo 9 val. ryto ligi 7 val. vakaro.

BRIGHTON PARKE:

Šimaitis Realty patalpose, 2737 W. 43rd Street Nuo 8 val. ryto ligi 5 val. vakaro.

MARQUETTE PARKE:

Parapijos salėje (lituanistinėje klasėje), 6812 So. Wash-tenaw Ave. Nuo 8 val. ryto ligi 5 val. vakaro.

ROSELANDE:

Visų Šventųjų parapijos salėje, 10809 So. State St. Nuo 7 val. ryto ligi 7 val. vakaro.

CICERO:

Šv. Antano parapijos salėje, 15th ir 49th St. kampas Nuo 8 val. ryto ligi 6 val. vakaro.

"TEVIŠKĖS" PARAPIJOJE:

"Tėviškės" parapijos patalpose, 6641 So. Troy St. Nuo 9:30 ryto ligi 1 val.

JAUNIMO CENTRE:

Jaunimo Centre (tėvų jėzuitų namuose), 5620 So. Claremont Ave. balsuoja visi lietuviai, atvykę iš Chicago apylinkių, artiesnių ir tolesnių, taip pat visi kiti, dėl kurių nors priežasčių nespėję pabalsuoti artiesnėse apylinkėse. Balsavimo laikas nuo 10 val. ryto ligi 8 val. vakaro.

CONSTRUCTION & HOME SERVICE

Lietuvių Statybininkų Sambūris

2618 West 71st Street

Chicago 29, Illinois

PROspect 8-4268 — PROspect 8-4269

V. ŠIMKUS

Gen. kontraktorius, naujų namų statyba, įvairūs remontai. Terminal 9-5531

K. BUTKUS

Namų pagerinimas, aluminijaus ir stiklo durys, langai, jų stogeliai, tvoros ir kita. PROspect 8-2781

J. RAUDONIS

Cemento darbai. HUDson 7-4086

V. VAITEKUNAS

Dažymas, dekoravimas iš lauko ir vidaus. PROspect 8-2215

A. STANČIAUSKAS

Šiluma, oro vėsintuvai ir skardos darbai. OLympic 2-6752

F. KAIRIS

Vandentiekis ir kanalizacija. VIRginia 7-3033

RAŠTINE ATDARA KASDIEN NUO 9 RYTO IKI 4 IR NUO 7 IKI 8 V. V.

Visuomet mokėjome aukštus dividendus

DABAR JUOS DAR

PADIDINOME

1/2%

TAUPYTOJAMS TEIKIAME ĮVAIRIUS PATARNAVIMUS VĖLTUI.

Kešiuojame čekius. Perkam ir parduodam valstybės bonus. VISOS SANTAUPOS APDRAUSTOS IKI \$10,000.00.

CRANE SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

2555 WEST 47th STREET

LAfayette 3-1083

B. R. PIETKIEWICZ, prez.

E. R. PIETKIEWICZ, sekr. ir adv.

Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vak.; antrad. ir penktad. nuo 9 iki 5; trečiad. uždaryta, o šeštad. nuo 9 iki vidudienio.

Siųskite siuntinius!

Siunčiame dovanų siuntinius į Lietuvą ir kitus kraštus: naujus gatavus rūbus ir taip pat įvairias medžiagas, maistą, vaisius, akordeonus, siuvas ir mezgamas mašinas, laikrodžius ir kitus daiktus. Siuntinius galite patys čia vietoje sudaryti.

KAINOS PRIEINAMOS.

A M E R L I T SUPPLIES CO.

2221 W. CERMAK ROAD
CHICAGO, ILL.

STASYS GRUBLIAUSKAS, Vedėjas.

Skaitykite "N-nas"

Lietuvių Taupymo ir Skolinimo Bendrovių Lygos Nariai

kuriuose kiekvieno santaupos yra apdraustos iki \$10,000.00, o namų paskolos auodamos lengvomis sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.

6245 SOUTH WESTERN AVE.

CHICAGO 38, ILLINOIS

GRovehill 6-7575

CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.

4559 SOUTH PAULINA STREET

CHICAGO ILLINOIS

YArds 7-0145

CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.

2555 WEST 47th STREET

CHICAGO 32 ILLINOIS

LAfayette 3-1083

DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.

3430 SOUTH HALSTED STREET

CHICAGO 8 ILLINOIS

CLIFFside 4-0104

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 SOUTH 49th COURT

CICERO 50 ILLINOIS

TOwnhall 3-8131

UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.

1800 SOUTH HALSTED STREET

CHICAGO 8 ILLINOIS

HAymarket 1-2129

Zarasai ir jų netolima praeitis

Prieš kurį laiką gauta iš Lietuvos knygutė, pavadinta "Zarasai (ežerų kraštas)". Knygutė gausiai iliustruota Zarasų krašto vaizdais. Ne be reikalo Zarasai buvo pavadinti "Lietuvos šveicarija". Zarasų apskr. yra 1,200 ežerų ir ežerėlių. Žemės paviršius nusėtas kalvomis ir kalvelėmis. Visa apskritis nusėta upeliais ir upeliukščiiais (tarmiškai upeliokais). Viską bolševikai nusavino, priskirdami anksčiau Stalinui, o dabar komunistų partijai. Bet aprašydami gamtos grožį, dar nedrįsta priskirti jo komunistų partijos nuopelnams. Štai ką jie rašo apie Zarasus ir gamtos grožį:

"Dabartiniame Zarasų krašte kadaise gyveno aiščių gentis sėliai. Per keletą šimtmečių viena sėlių dalis sulatvėjo, kita sulietuvėjo. Faktiška gamtinė riba tarp jų maždaug turėjo būti Dauguvos upė.

"Pats pavadinimas 'Zarasai' irgi yra sėliškos kilmės. Žinomo lietuvių kalbininko Kazimiero Būgos tvirtinimu, praeityje šis kraštas buvo vadinamas 'Ezerasamus', 'Ezerasai'. Šimtmečių bėgyje tas pavadinimas pakito į 'Azarasus'. Kolei Zarasų apylinkėje tebebuvo dar nesulietuvėjusių sėlių tolei Zarasai tebedėvėjo Azarasų vardą, nes jis sėlių kalboje tebebuvo dar rišamas su bendriniu vardu azars (ezers) reiškiančiu ežerą — rašė K. Būga. Palaiptiesniui šis vardas virto 'Zarasais'.

"Lenkai ir rusai iš pradžią Zarasus vadino 'Jeziorosy'. Vėliau kariniuose caro armijos žemėlapiuose Zarasai tapo pakrikštyti Novo-Aleksandrovsko vardu. Mat, carui Nikolajui I 1836 metais keliavusiam naujai nutiestu plentu, kuris ejo pro Zarasus, labai patiko graži šio krašto gamta, ir jis, norėdamas įamžinti savo sūnaus vardą, įsakė Zarasus pavadinti Novo-Aleksandrovsku. Tačiau zarasiškių tarpe šis vardas neprigijo, nes neturėjo nieko bendra nei su jų praeitimi, nei su kalba... Ežerai — štai tas puikusias Zarasų krašto papuošalas, kuris taip traukia keliautojo akį. Ir tikrai: vos pasigėrėjęs vienu ežeru, kiek paėjėsi — žiūrėk, tarp kalvų ir miškų tartum sidabrinė akis sublizga kitas ežeras. Dar žingsnį žengsi — nedideliame slėnyje, pasislėpęs tankiame pušyne, vėl tyvuliuoja mėlynas, švarutėlis ežerukas, ramiai sau šnekučiuodamasis su pakrantės pušynais ir liepynais. Paežerėje slaptingai šnara nendrės ir meldai, iš kurių ima ir išneria ilgakaklis kragas ar laukinė antis. Beveik visų ežerų vanduo tyras, švarus, juose smagu maudytis...

"Iš tikrųjų, Zarasų krašto gamtovaizdis labai primena ežeringąją Suomiją, kurioje yra apie 60 tūkstančių ežerų. O nedideliame Zarasų krašte priskaitoma apie 1,200...

"Zarasai stovintys ant aukštos kalvos, pakilusios virš jūros lygio 155 metrus, baltuoja rytmečio saulėje savo nedideliais pastatais, kurie iš tolo atrodo tarsi žaisliukai, išbarstyti ant žaliuomynais apkaišyto kalnelio. O už miesto — kiek tik akys užmato, ligi pat mėlyno horizonto — vėl kalvos, kalneliai, vėl pušynai ir ežeriukai...

"Gražu po audros ežero pakrantėse. Vėjas visai nurimsta, ir milijardai skaidrių lašelių tarsi deimantai sublizga ant pušų šakelių, smaragdu sutviska pakrančių alksnyuose. Su malonumu trauki deguonies ir kvapaus pušynų aromato prisotintą orą, kurio pilnas visas medžiuose skendintis Zarasų miestas".

Aprašę gamtos grožį, aprašinėja kitus įvykius, vykusius Zarasuose ir apskrityje. Čia jau šlykštus melas, — melas ir dar kartą melas. Juk dar visai netolima praeitis. Dar daug vietos gyventojų gyvena, kurie tuos įvykius patys pergyveno, ir savo akimis matė. Bet tokia bolševikiška taktika — meluok. Pvz. rašo:

"Fašistų antplūdžio metu Zarasų vasarvietė smarkiai nukentėjo. Daugiau kaip 60 nuošimčių viso miesto, pačios gražiausios vilos, vasarnamiai okupantų buvo sugadinti..."

Teisybė, Zarasai buvo sugadinti okupantų, bet ne fašistinių, kaip knygutėje rašoma. Tikrumoje buvo taip: 1941 m., raudonajai armijai pradėjus visais keliais ir keletais galvotrūkčiais bėgti iš Lietuvos, vyriausias Zarasuose komunistų partijos vadas Petrovas su savo aktyvistais pradėjo siausti. Gaudė lietuvius ir kišo juos į NKVD rūšį. Bevarant suimtuosius į rūšį, kažkas iš jų pačių suriko, kad jau į Zarasus įžygiuoja vokiečių armija. Visi šoko į sunkvežimį ir važiavo link Daugpilio. Matyti, apsižiūrėję, kad jokių vokiečių nėra, po labai trumpo laiko vėl grįžo. Grįžę pirmiausia, pripylę butelius benzino, bėginėjo nuo namo prie namo ir padeginėjo trobesius. Kalėjimą užrakinę taip pat padegė. Kalėjime buvo sugadintas nežinomas skaičius ten buvusių kalinių, daugumoje sėdėjusių kalėjime ūkininkų už pyliavų neatidavinimą. Tame pačiame kalėjime sugadino ir Lietuvos kariuomenės pulkininką Igną Pašilį. (Jo lavonas buvo rastas užgriautas pastato degėsių. Žmonos buvo atpažintas.) Miestui skendint liepsnose, Petrovas

iš NKVD rūšio pradėjo pavardėmis šaukti ten buvusius asmenis. Šaukė ir čia pat kieme šaudė. Spėjo sušaudyti tarnautoją Paukštį, mokytoją Chmieliauską, darbininką Gabrusevičių, Vaitonį, Petniūną ir kitus. Bešaudant labai žemai praskrido keli vokiečių lėktuvai. Petrovas, pabūgęs lėktuvų, metė šaudęs, sėdo į netoliese stovėjusį po medžiais sunkvežimį ir nuvažiavo Daugpilio link. Pakely dar nušovė šaligatvyje stovėjusį tarnautoją Maskoliūną. Jeigu ne vokiečių lėktuvai, būtų sušaudęs daug daugiau nekaltų lietuvių. Vokiečiai, užėmę Zarasus, rado tik degėsius.

Toliau rašo:

"Narsūs ežerų krašto sūnūs ir dukros nepasidavė sugniuždomi. Okupacijos metais susibūrę į gausingus partizanų būrius, jie atkakliai kovėsi su fašistiniais pavergėjais..."

Melas. Jokių partizanų lietuvių tuo laiku nebuvo. Tuo laiku veikė ten iš Rusijos išmesti desantininkai, raudonosios armijos karininko Atajevio vadovaujami. Jų pagrindinis tikslas buvo: terorizuoti vietos gyventojus, plėšikauti, padeginėti pienines bei kitus valdinius pastatus.

Toliau keliais sakiniiais paminima, kad Zarasų apskritį gimę Antanas Strazdelis, Antanas Vienažindis, kalbininkas profesorius Kazimieras Būga ir rašytojas Vaižgantas (Tumas - Vaižgantas gimęs

Svedasuose. Pagal nepriklausomos Lietuvos administracinį sutvarkymą Svedasai priklausė Rokiškio apskr.)

Duoda žinių ir iš Zarasų krašto istorijos:

"Galima tvirtinti, kad Zarasų kraštas matė ne tik Traidenio ir Vytauto karių pulkus, kurie kelis kartus sėkmingai puolė Daugpilį, bet ir Ivano III kariuomenę, kuri buvo paėmusi Daugpilį XV amžiuje..."

Aišku, Lietuvoje matyti lietuviškus Traidenio ir Vytauto pulkus visai normalus reiškinys. Bet ar XV amžiuje Ivano III kariuomenė buvo nusiautusi Zarasų kraštą, galėtų tik istorikai pasakyti.

"Platų atgarsį Zarasų krašto gyventojų tarpe sukėlė ir 1863 metų sukilimas. Valstiečių sukilėlių būriai užpuldinėjo caro kariuomenę Dusetų, Smalvų ir Salako apylinkėse. Pasakojama, kad sukilėliams vadovavę drąsūs ir sumanūs valstiečiai Povilas Lukošius, Juozas Barzda ir kiti. Tris dienas vykęs valstiečių sukilėlių mūšis su baudžiamuoju būriu ties Vydžių miesteliu. Narsus sukilėlių vadas Jelskas mūšio pabaigoje, apsuptas priešų, nusišovė. 1863 metų sukilime ypač aktyviai dalyvavo dusetiškiečiai, todėl carinė valdžia daug jų nubaudė mirties bausme ir masiškai — ištisomis šeimomis — trėmė į Sibirą..."

(Bus daugiau)

besirūpinančioms savo
išvaizda moterims
suteikia elegantiško
pasaulio toną!